

LO PEDRÍS

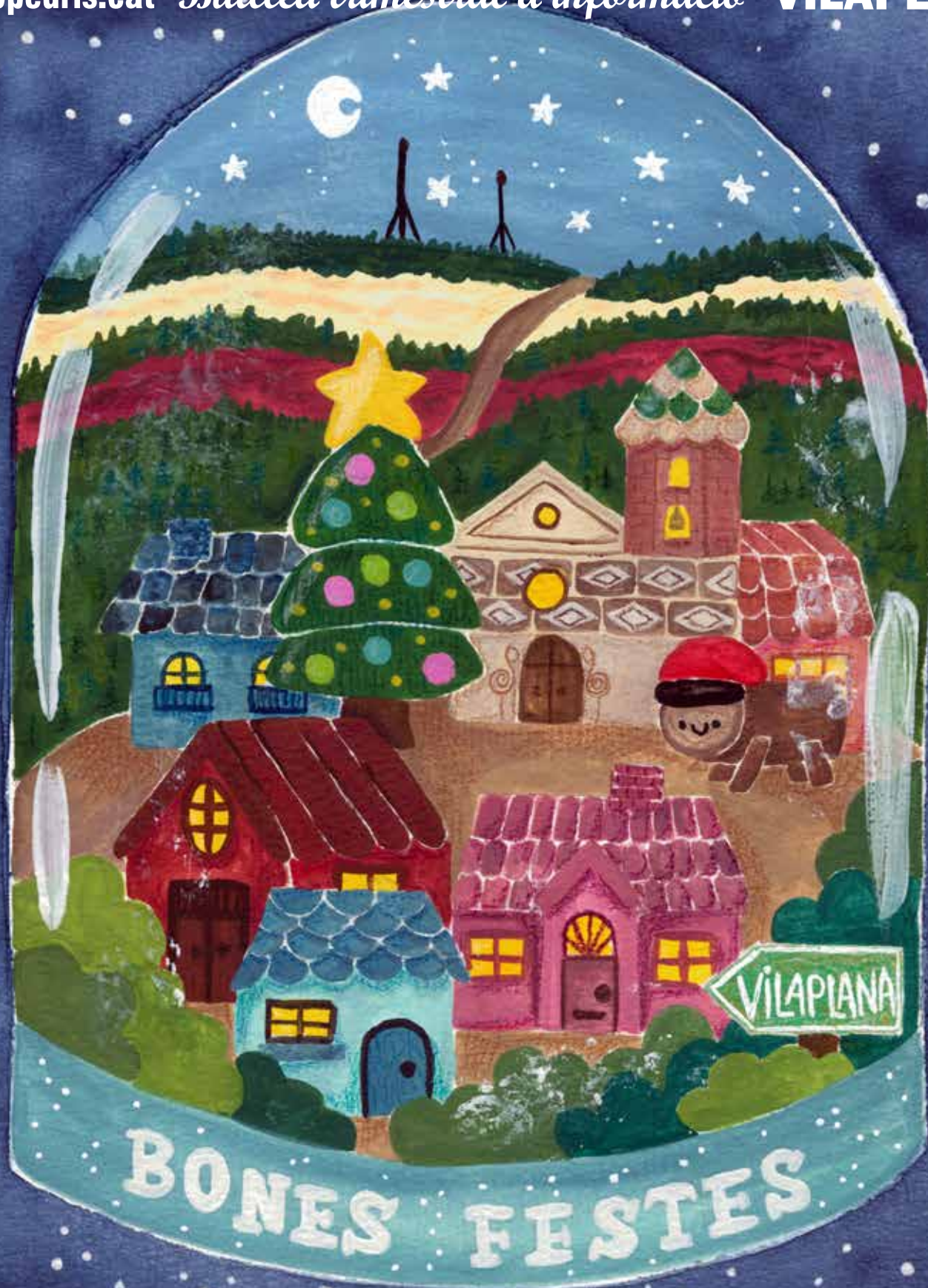
90

desembre 2022

www.lopedris.cat

Butlletí trimestral d'informació

VILAPLANA

martin

Edita: **Lo Pedrís**

Coordinació

Montse Ferré Mestre
Josep M. Garcia Abelló (Pitxi)
Josep Huguet Mendizábal
Hilari Juanpere Aixalà
Jordi Mariné Juanpere
Pep Mestre Anguera
Magda Montlleó Llauredó
Núria Pujals Cabré
Roser Queralt Mestre
Mei Salvat Salvat
Dolors Sentís Sahun
Teresa Serra Ferré
Salvador Bota Mestre

Correcció

Antònia Farré Sanfeliu
Carme Maigí Canalda
Francesc Mariné Tost
Jordi Serra Ferré

Portada:

Marta Huguet Mugico

www.lopedris.cat

Imprimeix: **INDUGRAF OFFSET SA**

D.L. T-1553-2000

Tirada 500 exemplars / Preu: 3,00 €

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no comparteix, necessàriament, totes les opinions que els col·laboradors manifesten en els seus articles.

Annex amb la revista:

CALENDARI
LO PEDRÍS
2023

Foto:
Marius
Domingo
de Pedro

LO PEDRÍS

EDITORIAL

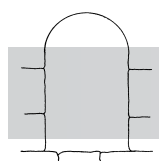
■ *La Redacció*

Nota de record per a aquestes festes:

S'ha de comprar tot el que fa falta (si sobra, ja ho tirarem...). No mireu preus. Sobretot qualitat i varietat. No oblidar el marisc, variat: escamarlans dels grans, llamàntol, gambes i enguany, ostres. El cava ha de córrer a dojo i els vins no han de causar contratemps a la Visa. Torrons, neules... Ah! I un bon pernil i regals, molts regals! No cal que agradin ni que ens els hagin demanat, només cal que siguin molts! Finalment, aquests dies cal mudar-se bé i ser bones persones i estimar-nos molt! Que l'endemà ja ens n'oblidarem.

I, per altra banda: hem de pensar en els pobres i els malalts, que segur que ho passen malament. Arreplegarem les joguines velles i roba que no fem servir per portar-les als nens que no en tenen. Posarem més xavalla de lo habitual a la bacina i resarem per les ànimes descarrilades i pels que no tenen res. Ah! I no ens oblidarem de la guerra! Cal esperar que els nostres polítics treballin per fer més bombes i metralladores per defensar-nos del dimoni!

Això és Nadal? Nosaltres ens quedem amb el que podem abastar. De fet, volíem parlar-vos de que ja tenim metge, cafeters al Casal, de com podem salvar la pagesia o de com ens està afectant el canvi climàtic..., però **ÉS NADAL!!!**

SUMARI

EDITORIAL	2
HOMENATGE: La Quimeta fa cent anys	3 - 5
REPORTATGE: "L'Alzina Rodona", 50 anys fent Grup de Colònies	6 - 10
RUTES PER CAMINAR: Els pobles de la Serra de l'Argentera – Pradell	11
VA DE CINE: REC22	12 - 13
OPINIÓ: És el full parroquial? / Perquè la Marató sigui diària	14 - 15
OPINIÓ: Invisible / LO PEDRÍS PEL MÓN	16 - 17
LLENGUA: La mort secreta de les paraules / NARRATIVA: El Quadre de l'Estany	18 - 19
POESIA: Un poema dedicat a l'amic Oleguer Huguet	20 - 21
FESTA MAJOR: Pregó / La Festa Major en imatges	22 - 24
DEMOGRAFIA 2022: Naixements / Casaments / Necrològiques	25
AJUNTAMENT (ACTIVITATS): Taller de Cistelleria	26 - 27
AJUNTAMENT-IGUALTAT: 25N 2022	28
ASSOCIACIONS: Històries de Mussagats 4	29
POESIA: Poemes i rodolins / LITERATURA: Dos a sis	30
EDUCACIÓ CANINA / CARTA: Carta de la mare de Julian Assage al món ...	31
HISTÒRIA: Escacs	32
HISTÒRIA LOCAL: Mesures antigues de pes i de capacitat / A VEURE SI SAPS ON ÉS?	33
MASOS I CASES DEL TERME DE LA MUSSARA: Ca l'Estevenet / Ca l'Estudiant	34 - 35
LA FRESCA: La Tardor / ESCOLA: Tallers interactius en anglès / FE D'ERRATES	36 - 39
FOTOTECA INTERIOR: Peregrinació a Montserrat	40
ASSOCIACIONS: Excursió a Vall-de-roures / PULSÒMETRE	41
LA CUINA DE CASA: Per Nadal, receptes fàcils / PASSATEMPS: Més Entrevistes-4	42-43

VILAPLANA

LA QUIMETA FA CENT ANYS

CENTENARI DE JOAQUIMA AYMAMÍ AGUSTENCH

■ *Josép M. García Abelló*

Ens complau felicitar l'aniversari de la Quimeta Aymamí Agustench que el 27 de novembre del 2022 va fer cent anys.

Com potser recordareu, la Raquel Virgili, una de les redactores més notables que ha tingut la revista, ja va entrevistar-la l'abril del 2012 a *Lo Pedris* núm. 47. A través d'aquella conversa distesa i emotiva, just quan la Quimeta tenia 89 anys i en feia quatre que vivia a Tarragona, l'entrevistada va anar desgranant la cascada de records més sentits que guardava al cor de la memòria.

Us animem a rellegir-la de nou, ja que les seves vivències són una mostra d'amor a la seva gent i al seu poble, Vilaplana, l'indret que la va veure néixer i on segurament li agradaria retornar per contemplar les muntanyes i els trossos plens d'avellaners que evoca. Ens ho relata com si fos aquell espai mític que ens identifica i arrela com a poble. Deu anys després, no ens ha estat possible entrevistar-la de nou, pel seu centenari, ja que malauradament té la memòria afectada i la salut delicada. Per això hem cregut oportú parlar amb els seus fills, el Joan i el Josep Sebastià, perquè ens ajudin a retre-li homenatge.

I què millor que viatjar en el temps per recordar com era la Vilaplana de 1922, quan va arribar al món la Quimeta. Segons consta al Registre Civil de naixements de Vilaplana, el 1922 van néixer divuit criatures. Déu n'hi do, si ho comparem amb els darrers anys, on en neixen moltes menys. De fet, d'aquell any 22, tenim constància que hi havia una població de 876 habitants al poble.

El primer de la colla d'aquell prolí-

La Quimeta amb el Joan i el Josep.

fic any 1922 a Vilaplana va ser el Sebastià Masdeu Cabré, la persona que anys més tard, concretament el 1949, seria el seu espòs amb qui compartiria els seus millors anys de vida. Un home que treballava de pagès, de brossaire, de transportista, a qui li agradava la caça i, per a l'imaginari col·lectiu del poble, aquell

mític maquinista de la càmera de cinema del cal Ritu, a través de la qual ens projectava, a grans i petits, una finestra de llum i colors per descobrir el món. Una presència i un record que sempre ha acompanyat a la nostra protagonista:

“El millor record, i el que més sovint em ve a la memòria, és el de la meua vida al costat del meu marit. Era una boníssima persona que sempre va procurar que als seus fills i a mi no ens faltés res. El que li agraeixen més, és que els ensenyés a ser bones persones. I quan diuen això, m'emocio”.

Al contrari que el Sebastià, que va ser el més gran de l'any, la més petita de la colla del 22 va ser la Joaquina Aymamí Agustench, la Quimeta, que va néixer el 27 de novembre. O sigui que el destí d'aquella parella de criatures, que 27 anys després s'unirien en sagrat matrimoni, va voler que un, el nen, principiés aquell any i que l'altra, la nena, el tanqués. No deixa de ser curiós i potser romàntic que el cap i la cua del 22 unissin les seves vides, oi? Ella, la Quimeta, també era la filla petita del matrimoni entre la Maria Agustench Mariné i el Josep Aymamí Llaberia, una vilaplanenca

La Quimeta, el Joan i el Josep.

HOMENATGE

Primera Comunió de la Quimeta.

i un vilaplanenc que s'havien casat, el 18 de gener de 1906, a l'església de Vilaplana.

Un cop casats, el Josep i la Maria se'n van anar a viure un temps al mas de Mariné i uns anys després van baixar al poble per anar a viure a ca l'Aymamí, al llavors número 52 del carrer Àngel Guimerà, davant mateix del forn de pa de cal Fulentí. En aquella casa pairal hi van néixer els seus tres fills. Primer, al 1912, la Dolors, la gran que es va casar amb el forner Francisco Aixalà, (Sisquet del pa); després, al 1915, hi neix el Josep, el mitjà, casat amb la Pilar Huguet Plana de cal Pip; i finalment, al 1922, va néixer la Joaquina, la petita.

Possiblement, per ser la petita de la família Aymamí Agustench i per haver nascut setze anys després que es casessin els seus pares, li deien, afectuosament, Quimeta. En aquella casa i en aquell racó s'hi va criar la petita Joaquina. Un raconet del poble entranyable per ella i que 89 anys després encara recordava amb devoció i nostàlgia.

“El racó del Fulentí (...) és el de la meva joventut, on vaig viure amb els meus pares i germans i on hi vaig

La Quimeta cosint, al balcó del carrer Major.

passar els primers anys de la meva vida casada. Encara recordo els arrossos amb conill que podíem fer quan el Sebastià anava a caçar. En aquella casa, que aleshores deien ca l'Aymamí, hi vaig passar mitja vida...”

Una casa, un carrer, un racó on també hi va néixer i s'hi va criar el fill gran de la Quimeta i el Sebastià, el Joan Masdeu Aymamí. Sens dubte, un espai de tertúlies, de nits a la fresca amb els veïns, de bona olor de pa acabat de fer, d'amistats compartides, de jocs i de ge-

La Quimeta i el Sebastià amb la Maria (30-10-1999).

nolls pelats. Una postal icònica per la família com també va deixar palès el Joan quan va fer el seu memorable *Pregó de la Festa Major*, l'any 2008:

“Havia nascut a la casa del davant de cal Fulentí, el Sr. Pere i la Salomé n'eren els forners. Allí, en aquell raconet del poble, m'hi vaig fer gran (...) El carrer de terra, amb còrrecs quan plovia, i unes quantes pedres com a lloses, van deixar marca en els meus genolls”.

La Quimeta, com totes les noies nascudes a principis dels anys 20, devia anar primer a l'escola de la premsa de la Vila amb la senyoreta Suils i de més gran a la planta de dalt de la casa de la Pepita Júlia, amb la senyoreta Maria Cabré, de Tivissa. Així ho explicava la Juanita Olla a *Lo Pedrís*, núm. 21, en el monogràfic sobre l'Escola de Vilaplana. La Quimeta solia recordar als seus fills que a la sortida, abans d'anar a jugar amb les amigues, la Maria Peirona, la Conxita Pastoret, la Juanita Olla i d'altres noies de la seva generació, havia de passar per casa a triar una senalla de faves o pèsols, el que hi hagués de temporada. Jugar sí, però primer la feina. Tota aquesta generació va créixer així.

Tot i així, la Quimeta com totes les nenes també tenia estones per jugar i divertir-se, per escapar-se d'amagat al riu, o d'altres moments de calma on s'asseia a la falda del seu pare Josep perquè li expliqués algun conte abans d'anar a dormir. En el seu cas, ho recorda com un mena de ritual que li encantava perquè li feia passar les pors infantils. Ens explica que sempre escoltava el mateix conte. O millor dit, una faula, ja que els protagonistes eren els animalons. Aquesta faula anava sobre un moixonet i es deia *La Pastorella*, tal com va explicar a la nostra redactora Mei Salvat, a la secció *Contes a la Vora del Foc a Lo Pedrís*, núm. 13, any 2003, pg. 20. Aquí hi trobem una Quimeta de 80 anys que ens explica el conte fil per randa i que ens evoca aquella nena entremaliada i tendre que també va ser:

“De petita la meva dèria era anar a pescar. Quan arribava de col-

CALA PEIRONA

RESTAURANT

Carrer d'Àngel Guimerà, 1 - Telèfon 977 81 51 71
43380 VILAPLANA

Pg La Mussara, 1
VILAPLANA

**PINTURA
DECORATIVA**

Josep M. Garcia

619 233 190
977 815 078
pitxi@lopedris.cat

VILAPLANA

La Quimeta, avui fa 100 anys!

EL TEMPS. LA MESURA DE
TOTES LES COSES.

L'AMOR. LA MESURA DE
TOTA UNA VIDA!

Joaquim Aymami Agustench

Tarragona, 27 de novembre de 2022

Targetó realitzat per la seva neta, Maria Masdeu Solé.

legi la mare em deixava una senalla de faves i pèsols per triar... però venien les amigues, ho triàvem de qual-sevol manera i marxàvem cap al riu. Jo sabia del cert que quan tornaria la mare em pegaria, però m'era igual. A l'hora d'anar a dormir devia tenir por i el pare s'asseia al meu costat i sempre m'explicava el mateix conte: La Pastorella".

L'any 1936, quan va esclatar la Guerra Civil Espanyola, la nostra protagonista només tenia catorze anys. Alguna vegada havia explicat als seus fills que una de les coses que més la van impactar va ser la crema de l'església de Vilaplana. Era el dia de Sant Joan de la Creu i venia del tros amb sa germana Dolors i amb la seva mare. A l'arribar al poble van veure moltes persianes abaixades i un silenci diferent. En acostar-se a casa van sentir rebombori a la plaça i sa mare va enviar a la Quimeta a veure què passava. Només recorda soroll i cridòria i sants i marededéus esberlades per terra i foc i fum. La nena, de 14 anys, va marxar esverada cap a casa a explicar-ho a sa mare. La Maria Agustench Mariné, la mare, era de família catòlica i creient, i al veure la situació d'esverament i por que patien les seves filles va fer-les pujar al terrat que donava als horts i juntes van passar el rosari.

La gent de la generació de la nostra protagonista no tenien gaire temps per l'esbarjo i amb prou feines sabien què eren les vacances. Des de molt joves havien de guanyar-se les garrofes. La Quimeta recorda que havia anat uns quants anys a plegar avellanes per cal Fabià i que sempre li deia que era molt bona plegadora. El Joan Masdeu dona fe de la destresa de sa mare, ja que havien

omplert alguna senalla d'avellanes junts.

"Sempre ens guanyava, al pare i a mi... de lluny. Anys després, per poder cobrar una mica de pensió, anava a triar avellanes a cal Ritu i a la Cooperativa".

De jove, havia après a cosir amb unes dones de cal Puixalà i també amb les monges, a l'Aleixar. Es va passar tota la vida arreglant la roba de casa, com moltes altres dones. Comprar, no sempre es podia!

Potser a finals dels 50 i durant els 60, ja de més gran i casada, la Quimeta i la seva germana Dolors anaven a ajudar a vestir els morts. Ara, per a molta gent la mort s'ha convertit en una cosa distant, però anys enrere era un fet quotidià, familiar i proper. I sempre hi havia persones amb més disposició i destresa per ajudar. La Quimeta es veu que tenia traça en posar americanes... deien les enteses del poble. Poseu-hi un somriure amable, cent anys de vida donen per molt.

Quan es va empedrar el carrer Major, la família Masdeu Aymami va anar a viure, l'any 1960, a ca l'Estanquer, al carrer Major, núm. 11. Allí ja hi va néixer el Josep Sebastià, al 1961, el fill petit dels dos germans. Al poble s'explica que es va fer una festassa per tota la gent amb grans cossis d'enciam amb romesco, al Corraló. Com una mena de festa de barri a l'antiga. La Quimeta, a l'entrevista de la Raquel, ho recordava amb alegria i companyonia. La relació i el veïnatge sempre han estat importants per ella. Quan ho explicava encara li venia aquella bona l'olor del romesco del dia de la Festa:

"Va ser tota una festassa, amb un ribell d'enciam amb romesco. En-

cara sento l'olor!! Eren temps més senzills i humils".

I per acomiadar aquest homenatge, què millor que deixar-li la veu al seu fill Joan que és, junt amb el seu germà Josep Sebastià, qui millor coneix a sa mare:

"Ja us hem dit que cent anys donen per a molt. Després de la mort del pare, fa 15 anys... com passa el temps, pujava cada estiu al Pati, la casa del Josep a l'entrada del poble, per comoditat i pel jardí. A part de la família, sobretot els nets, agraià les visites cap al tard i fer petar la xerrada. Era com posar-se al dia de les coses del poble (i de les xafarderies) i a la vegada compartir records viscuts. Dir noms faria que me'n deixés i alguns ja no hi són. Les que vau venir ja ho sabeu (algun veí també). Gràcies per aquelles estones".

Gràcies a tu, Joan, i al teu germà, Josep Sebastià, per fer possible aquest petit homenatge. I sobretot, gràcies, a tu, Quimeta, pel llegat de bonhomia i alegria que ens has deixat.

NAIXEMENTS A VILAPLANA L'ANY 1922

**Ens consta que l'any 1922
van néixer divuit criatures a
Vilaplana.**

Sebastià Masdeu Cabré, 12 de gener; Ezequiel Huguet i Robert, 14 de gener; Celestí Mestre Agustench, 19 de gener; Montserrat Masdeu Abelló, 11 de gener; Josep Escobar Pardell, 11 de febrer; Montserrat Mestre Mariné, 20 de febrer, casada amb Antonio Valle Saborido, al 1956; Emilia Ferré Ferré, 14 de març; Elisa Martorell Ortiga, 18 de març; Ramon Masip Cabelles, 19 de març; Dolors Juanpere Rodié, 18 d'abril; Sebastià Anguera Alberich, 22 d'abril; Josep Huguet Vinyes, 16 de juny; Jaume Pellicé Mariné, 12 de juliol; Josep Salvat Isern, 19 d'agost; Genoveva Artigas Cabré, 31 d'agost; Jaume Juanpere Estivill, 3 de setembre, casat amb Maria Adela Cabré Salvat, al 1960; Pilar Huguet Plana, 19 de setembre, casada amb Josep Aymami Agustench; Joaquim Aymami Agustench, 27 de novembre, casada amb Sebastià Masdeu Cabré.

REPORTATGE

“L'ALZINA RODONA”

50 anys fent Grup de Colònies

Carmina
Llaurador

Mercè
Domènech

Al llarg d'aquest any hem celebrat el 50è aniversari del Grup de Colònies “L'Alzina Rodona” (1972-2022). Hem volgut recordar la seva història reunint alguns dels protagonistes que van participar de la creació del grup i alguns dels que actualment continuen amb l'empenta que han heretat de les diverses generacions que han anat fent viure el món de les colònies.

Una tarda d'agost, uns dies abans de marxar novament de colònies, fem aturar els preparatius dels mo-

nitors i fem una taula rodona al Casal de Maspujols. Hi participen, com a representants dels primers anys de colònies: Vicenç Samsó, Mercè Domènech, Rosa Maria Domènech, Rosa Huguet, Tuni Anglès, Magda Mariné i Carmina Llaurador; i com a actuals monitors: Sergi Solà, Albert de la Fuente, Paula Juanpere, Joana Llauradó i Joan Martí. La conversa és distesa i fluida, tots tenim al cap les colònies que hem viscut com a nens, molts de nosaltres, i com a monitors.

Com es va gestar el Grup de Colònies?

Rosa Maria: Doncs potser no me'n recordaré (rialles generals).

Vicenç: A veure, aquí no hi havia res. Llavors van canviar el capellà del poble, va venir el Joan Curieses. Ell ens va proposar a la Rosa Maria, a la Rossi i a mi de fer un esplai molt senzill, els caps de setmana, als baixos de l'abadia. I llavors va arribar l'estiu i va dir, per què no fem colònies? I ens van parlar d'anar al Mas d'En Gil, a Poboleda.

Rosa Maria: Hi havia simplement una era, un rafal i el mas gran del pagès.

Vicenç: Estàvem en tendes de campanya. No hi havia res per a banyar-se i vam posar un parell de gomes que feien de dutxa, vàters... Van pujar també l'Antònio i la Mercè Español (són els paleolòtics, aclareix el Vicenç).

Rosa Maria: Vam començar federats a l'Escoltisme. Després vam estar al Servei de Colònies del Bisbat de Tarragona. (L'Escoltisme és més del Cau, aclareix la Mercè, i afirmen el Vicenç i la Rosa Maria: anàvem al Cau).

Rosa Maria: Crec que va ser l'any 1978 (potser tu, Vicenç, abans), que ens vam treure el títol de directors.

Vicenç: Fèiem també activitats pel poble, alguna gimcana per la Festa Major; la Festa dels Vells (als vells del poble, se'ls feia un petit homenatge).

Van començar els de Maspujols, però aviat s'hi van afegir els de l'Aleixar, no?

Tuni: A l'any següent, a Capafonts (el Vicenç aclareix: Com que compartíem el mossèn...). Aquell any hi vam anar primer uns i després els altres. Va ser al tercer any que vam anar junts. I a l'altre, ja es va afegir Vilaplana.

Rosa Maria: O sigui, sí. El 73 vam

començar Colònies. El 72 era el començament del grup d'Escoltisme, però fins al 73 no es van fer les primeres Colònies. Vosaltres us hi vau afegir el 1974.

Mercè: Ara que hi penso, encara que fossin Colònies del Bisbat, també tenien la revisió de la OJE (I tant! -asenteix la Rosa Maria).

Vicenç: Venia un inspector del "Frente de Juventudes". Va venir a Montblanc, i perquè no veiés les instal·lacions precàries, el vaig portar a una tenda per parlar. A més de Colònies pels petits, se'n feien pels adolescents i anaven al Pirineu. Quan s'acabaven les unes, descansàvem tres o quatre dies, o no, i marxàvem al Pirineu. El primer lloc va ser a Mont-Ros.

Paula: Quins anys tenien els nens?

Carmina: Els petits de 8 fins als 12 o 13 i els grans fins als 16 o 17.

Magda: El primer monitor de Vilaplana va ser el Cisquet (Josep M. Aixalà), després s'hi van incorporar el Josep Sebastià Masdú, la Pili Virgili i jo. Coneixia les Colònies pel meu germà petit. Els primers que hi van anar van ser el Pèpal (Josep Albert), el Jaume Huguet (Morenilles), el Vint-i-tres (Josep M. Puche). Jo no tenia ni cotxe i em portaven, o la Josefina Serra o el Rafel Láinez.

Carmina: Ens quedàvem al grup com a ajudants de monitors, després procuràvem treure'ns el carnet (i el de manipulador d'aliments, diu la Rosa Maria).

Mercè: Al principi no, no calien les condicions d'ara. Es necessitava una nevera de butà, una cuina, i una bona tela mosquitera, una mica de cobert.

Vicenç: Preníem la gent de la cuina. Hi havia dues mares o tres que ho feien, que ens ajudaven: la Lola, la Tere-sina, la Montserrat... El Josep Aragonès, de transportista.

Tuni: Sempre hi ha hagut gent disposada a portar material: la Jacqueline Mariné (i el Sans de l'Aleixar —aclareix la Rosa Maria).

Magda: de Vilaplana, va venir de cuinera la Quimeta, la mare del Masdeu.

D'això que parlàvem de la relació amb la gent del poble, us sembla, als monitors d'ara, que hi és igual o no?

Paula: No és ben bé igual. També en relació, amb el que comentàveu vosaltres, de fer, als 16 anys, d'ajudant de monitor, ara és diferent. Quan acaben 6è, diuen sí, jo quan sigui gran seré monitor, m'encanta... però quan arriben als 16 anys, n'hi ha algun que en té moltes ganes, però a molts se'ls ha oblidat.

Joana: Jo crec que abans no hi havia tantes coses per fer a l'estiu. Ara, com tens aquestes colònies, en tens moltes. Sí, que són úniques i són una cosa molt nostra, però no és com abans que només hi havia aquestes.

Mercè: Era l'única manera que tenien els nens de sortir del poble. No s'anava tant de viatge i pels nens això estava idealitzat.

Albert: Els nens ara juguen a bàsquet, o a futbol...

Joan: Tot i així, de nens en tenim. No s'està parant el grup, ni molt menys.

Paula: Potser hi ha nens que han vingut de fora, i no s'ho prenen tant com alguna cosa del poble. Alguns de nosaltres tenim germans, o els pares que hi van anar, és com una tradició. El Doro, per exemple, ara venen son fill i els nebots.

Quina relació es va establir amb els pares? Venien algun dia a les Colònies?

Vicenç: El primer que vam fer va ser anar casa per casa perquè la nostra intenció era fer l'activitat amb xiquets i xiquetes, junts; això era la primera vegada que es feia i sonava a glòria; vam anar a parlar amb els pares, sobretot de les xiquetes, i que se'n fiessin de nosaltres.

Tuni: A l'Aleixar, també va passar.

Vicenç: Tothom ho va entendre. (La Tuni i la Rosa Maria també ho corroboren). Alguns estaven una mica més reticents, per veure què passaria la primera vegada.

Rosa Maria: Com que tot quedava dins del poble, els monitors ens coneixien, la canalla entre ells, també.

Vicenç: Llavors fèiem "el dia dels pares", al mig de les colònies, no l'últim dia. Es feia servir per fomentar la relació entre les famílies dels diferents pobles.

Magda: I es muntaven activitats, teatre... (I missa! —afegeix la Mercè).

Paula: El que sí que es manté és fer cartes als pares o a la família. Sí, s'ha fet algun any, s'ha fet al final de la Colònia. S'aprofitava per fer activitats quan venien a recollir els nens.

Joana: És veritat que algun any que han vingut a buscar-los, han vist més el que són les Colònies i que vegin in situ, les activitats, la casa... Això ajuda als pares que no ho han viscut, a entendre què fem.

Carmina: Vam deixar-ho de fer

perquè no pujaven tots els pares i hi havia alguns nens que s'ho passaven malament. A més, que trencava molt el ritme de la Colònia.

Mercè: Però en aquell moment va anar com a bé, perquè els pares que pujaven s'ho passaven superbé i podien conèixer què es feia a Colònies.

Sergi: Era una manera de donar confiança als pares.

Carmina: I a nivell de lligam de pobles, va anar molt bé. Després de les Colònies, agafàvem les bicicletes i anàvem d'excursió a l'Aleixar, a Vilaplana.

Mercè: Veníem d'unes èpoques en què hi havia rivalitats de poble. El mestre que teníem aquí, el Gabriel, ja ens va fer anar a jugar a futbol a l'Aleixar —els xiquets, les xiquetes anàvem a aplaudir—, per trencar una mica la dinàmica.

Tuni: El trist és que no hi hagi res més. És l'única entitat que encara es manté dels tres pobles, que jo sàpiga.

Carmina: Els joves sí que tenen contactes, no?

Sergi: I d'on venen els contactes dels pobles? De les colònies.

Paula: L'institut també ha ajudat molt a mantenir-ho.

A nivell de jocs, tallers, cançons... us sembla que hi ha hagut molt de canvi? Han passat 50 anys...

Rosa Maria: Jo trobo que les nostres i les vostres Colònies són molt creatives, i fan que el nen jugui, que gaudeixi. Penso que durant el curs ja fan extraescolars. La canalla necessita una desconexió total i anar al que són ells, els jocs, la imaginació, la creativitat.

Vicenç: Vosaltres en teniu molta més de la que teníem nosaltres, de creativitat!

Paula, Joana, Albert, Joan, Sergi: Nooo, crec que no.

Joan: Nosaltres hem estat d'una generació que quan hem volgut una pilota, l'hem tingut. Hi ha nens que a l'hora de la migdiada, si no els dones una pilota, no saben què fer. La creativitat va a menys.

Paula: Si revisem les memòries que tenim de les Colònies d'anys anteriors, hi ha moltes coses que les continuem fent, però hem renovat alguns tallers.

Joan: S'han renovat activitats, però l'essència és la mateixa.

Paula: Hi ha un fil conductor de tota la Colònia. Això no sé si és des de sempre.

Vicenç: Jo recordo el tema dels Indis.

Mercè: El rector de Vallfogona, les Bruixes, els Indis... Després, quan vam anar a Santa Maria del Corcó, els Bandolers.

I pel que fa a cançons, pel que vam veure el dia de la trobada de monitors, veig que encara en conserveu algunes de les que vam portar nosaltres.

Joan: Els monitors d'ara quasi no hem canviat el cançoner; és el que hem heretat.

Sergi: Potser hem afegit dues o tres cançons, però és pràcticament el mateix.

Tuni: La majoria de vosaltres heu viscut aquest món de Colònies com a nens, i en certa manera, vau transmetre allò que vosaltres vau viure.

Joana: Crec que en algunes coses nosaltres som únics. Jo participo en un altre esplai i he vist altres maneres de fer. És normal tenir guitarres i cantar cançons, però no tant tenir un cançonner. Fer una estona de cançonner, fer danses... Fer excursions.

Sergi: Fer 3 excursions, jocs de pistes...

Parlant de valors...

Mercè: Una altra cosa que es feia els dies que durava la Colònia eren les revisions amb els nens, de les coses del dia: si havien agradat, què no havia anat bé.

Paula: Nosaltres en fem al final de la Colònia. També tenim una caixa de suggeriments. Ells poden posar propostes, o què els ha agradat i què no.

Albert: No ho tenim com a activitat, però sí que els anem preguntant com estan, si els agrada.

Vicenç: Després d'una activitat, sèiem —la Mercè intervén: fèiem un foc de camp—, fent rotllana i parlàvem durant un quart d'hora.

Albert: A la nit, ens reunim els monitors per veure com ha anat el dia.

Paula: Perquè si ho fem al final de la Colònia, és difícil recordar-ho tot.

Vicenç: Era amb els nens, per desvetllar el sentit crític i responsable de la persona, que si anava bé la Colònia, també era per part seva.

Sergi: Recuperar el foc de camp

sense fer foc, que no ens deixen, trobar-nos un moment per valorar-ho. Si recuperem la paraula "foc de camp", fer-ho de veritat.

Vicenç: Després, al vespre, quan els nens dormien, o intentaven dormir, els monitors revisàvem i repartíem la feina. Valoràvem si hi havia hagut algun conflicte, o alguna cosa que havia anat molt bé i calia marcar-la. Això va molt bé.

Joana: Hem agafat el vostre model de fer Colònies, jo crec que això és inqüestionable.

I de material, com aneu...?

Joan: Hem heretat molt de material, moltes disfresses, com per fer 45 colònies diferents. De vegades, l'aprofitem poc. Però, si volem un follet, tenim 25 tipus de follet.

I si haguéssiu de dir una Colònia que recordeu d'una manera especial...

Sergi: Jo crec que tots ho tenim molt clar. Va ser a la casa on havia anat

REPORTATGE

l'últim any de nen. Va ser una cosa espectacular a nivell de decoració, de materials que es van construir, teníem el Màrius que, de fuster, ens va fer unes coses espectaculars, de disfresses, d'argument, de tot... el 2016, la Rido-laina.

Paula: Jo també hi estic d'acord. Quan vaig entrar de monitora, encara hi havia la Núria, la Gisela, que et portes bé, però d'edat et queda lluny; en canvi, he vist entrar tots els monitors d'ara, que m'hi porto dos o tres anys. És diferent fer grup amb ells, que amb gent que et portes potser deu anys. Ara em passa el mateix, amb els que ara han entrat.

I de les primeres Colònies, quines triaríeu?

Rosa Maria, Tuni... potser les dels Pirineus, Gessa i Barruera. Rocallaura, l'any de l'Àstèrix, l'any de les Bruixes...

Magda: Recordo l'any de Vallfogona, que jo vaig fer de rector i el Xavi Bosch, d'escolà. M'ho vaig passar pipa; anàvem vestits pel mig de Vallfogona...

Rosa Maria: Potser les primeres que fas, les recordes amb més il·lusió.

Vicenç: El que cal destacar és que allò que vam començar llavors, continuï ara. La idea que es va tenir de fer les Colònies els tres pobles, encara hi sigui. Això és un goig, és igual allà on sigui.

Carmina: Pels monitors que hi hem passat és un orgull; penses: jo, en un moment de la història del grup, he format part d'ells i continuen.

Tuni: De gent, n'hi ha passat molta. Tant de nens, com gent que ha ajudat, com de monitors.

Un altre element que potser és diferent, és que abans, estàvem molt acostumats a ajudar a casa...

Rosa Maria: Recordo el primer any, a Poboleda, per rentar els plats, po-

sàvem dos ribells, en un hi havia el sabó i a l'altre, aigua clara per esbandir. Ja veieu que tot era una mica rudimentari.

Vicenç: Una de les coses que a nosaltres ens va moure era que teníem uns valors. Que hi havia una línia vermella i que no es podia traspasar. Per exemple, el respecte als altres, el servei... Al que li tocava netejar els vàters, anava a netejar els vàters; el que havia

REPORTATGE

de servir taula, anava a servir taula; d'higiene... Tenir clares aquestes coses, crec que va ajudar a què el grup agafés nom.

Paula: Això és el que consta als estatuts.

Sergi: l'ideari.

Joan: Ara costa trobar cases on t'hagis de fer tu la neteja. Nosaltres insistim en l'ordre, i que ells aprenguin que han de participar de les tasques de grup: desaparar taula, endreçar l'habitació, passar l'escombra. Hi ha pares que ens agraeixen que els nens ho facin.

Albert: Que els nens i nenes hagin de fer alguna tasca, és un fet singular que potenciï com a grup. Cada cop és més complicat perquè ja està tot inclòs en el lloguer de la casa.

Joan: Segurament a nivell de pares també ha canviat molt.

Joana: Has de portar notificació impresa, l'assegurança amb tots els nens impresa, el llistat de monitors (si hi estaran tots els dies, perquè si un monitor marxa, s'ha de notificar), tots els carnets de monitor i fotocòpia. És bastant complicat. Tot a punt, per si hi ha una inspecció.

Voldríeu afegir alguna cosa més. Hem estat xerrant més d'una hora...

Paula: De vegades costa mantenir l'equip.

Magda: Això ha passat molts anys.

Vicenç: Nosaltres us animem a no parar.

Carmina: Un fet que penso que és important és que hi ha hagut relleu. Nosaltres hi hem anat, i es continua. Que vosaltres pugueu dir el mateix.

Tanquem la tertúlia. Els que hi hem participat creiem que l'essència de Colònies és la mateixa que en els inicis.

Són moltes les persones que estan darrere d'aquests 50 anys d'història. Tot i que no els hem pogut anomenar a tots, esperem que a través d'aquesta conversa s'hagin sentit identificats.

Per a aquells que les Colònies us queden més lluny, esperem que hàgiu descobert i conegut què és el Grup de Colònies "L'Alzina Rodona".

■ ■ ■

LES COLÒNIES DE L'ALZINA RODONA

1973 — Poboleda — PRIORAT	1995 — Vallfogona de Riucorb — CONCA DE BARBERÀ
1974 — Capafonts — BAIX CAMP	1996 — L'Esquirol — OSONA
1975 — Montblanc — CONCA DE BARBERÀ	1997 — Oliola — LA NOGUERA
1976 — Vallfogona de Riucorb — CONCA DE BARBERÀ	1998 — Santa Margarida de Montbui — ANOIA
Mont-ros — PALLARS JUSSÀ	1999 — Batet de la Serra — LA GARROTXA
1977 — Capafonts — BAIX CAMP	2000 — Vilanova de Prades — CONCA DE BARBERÀ
Gessa — VALL D'ARAN	2001 — Fogars de Montclús — VALLÈS ORIENTAL
1978 — Poblet — CONCA DE BARBERÀ	2002 — L'Esquirol — OSONA
Barruera — VALL DE BOÍ	2003 — Vilanova de Prades — CONCA DE BARBERÀ
1979 — Vallfogona de Riucorb — CONCA DE BARBERÀ	2004 — Capafonts — BAIX CAMP
Barruera — VALL DE BOÍ	2005 — Vallfogona de Riucorb — CONCA DE BARBERÀ
1980 — Uldemolins — PRIORAT	2006 — La Guàrdia -Lada — LA SEGARRA
Gessa — VALL D'ARAN	2007 — Rasquera — RIBERA D'EBRE
1981 — Tivissa — RIBERA D'EBRE	2008 — La Coma i la Pedra — SOLSONÈS
Barruera — VALL DE BOÍ	2009 — Vilanova de Prades — CONCA DE BARBERÀ
1982 — La Morera del Montsant — PRIORAT	2010 — Batet de la Serra — LA GARROTXA
Gessa — VALL D'ARAN	2011 — Rasquera — RIBERA D'EBRE
1983 — Les Cases d'Alcanar — MONTSIÀ	2012 — Ridolaina — LA Cerdanya
1984 — Tivissa — RIBERA D'EBRE	2013 — Saldes — BERGUEDÀ
1985 — Vallfogona de Riucorb — CONCA DE BARBERÀ	2014 — Avinyó — BAGES
1986 — Horta de Sant Joan — TERRA ALTA	2015 — Pontons — ALT PENEDÈS
1987 — La Figuera — PRIORAT	2016 — Ridolaina — LA Cerdanya
1988 — Castellar de n'Hug — BERGUEDÀ	2017 — Les Piles — CONCA DE BARBERÀ
1989 — Vallfogona de Riucorb — CONCA DE BARBERÀ	2018 — Batet de la Serra — LA GARROTXA
1990 — Rocallaura — L'URGELL	2019 — Saïfores — BAIX PENEDÈS
1991 — Horta de Sant Joan — TERRA ALTA	2020 — Mas Fortet — BAIX CAMP
1992 — La Pobla de Cérvoles — LES GARRIGUES	2021 — Cadamont — LA GARROTXA
1993 — Brunyola — LA SELVA	2022 — Mas Can Pic — OSONA
1994 — Vilanova de Prades — CONCA DE BARBERÀ	

**

Ester Borràs Giol

Aquesta és una excursió pensada per començar o acabar amb tren.

Comencem a l'estació, o més ben dit, el baixador de Duesaigües, on podem haver arribat en tren des del baixador de Pradell, des de Reus o bé en cotxe.

Des del baixador del tren ens dirigim al primer dels pobles situats als peus de la serra: Duesaigües, situat a 268 m d'altitud.

Just davant del cementiri, surt el camí vell de l'Argentera, un camí de carro que va resseguir el barranc Reial fins a arribar a la part baixa del poble de l'Argentera (345 m). Des d'aquí, pugem i passem pel carrer del Camí Reial per anar a trobar les marques vermelles i blanques del GR 7. Les seguirem en direcció a Colldejou.

Seguint el GR, de moment sempre per pista, passem pel costat d'una de les xemeneies de ventilació del túnel del tren. La pista continua enfilant-se i arribem a un pas entre roques (els Estrets), on la pista es transforma en sender. Passem per una zona de gres vermell i ja veurem els molins de vent al capdamunt de la cinglera que ens envolta.

Seguint el sender de pujada, arribem al Portell del Peiró, situat a 645 m. Tenim a tocar els molins de vent i també una magnífica vista de la Mola de Colldejou.

Al portell, abandonem les marques del GR i ens dirigim cap a la dreta, per pista. El nostre objectiu és l'estació de transformació elèctrica, ja que aquí enllaçarem amb el PR (marques grogues i blanques), que ens portarà còmodament fins a Pradell de la Teixeta, l'altre poble que dona nom a la serra.

Un cop arribats a Pradell (465 m),

Els pobles de la Serra de l'Argentera - Pradell

L'Enderrocada

anem a buscar el camí de l'Argentera, un sender amb trams empedrats que ens permetrà enfilarnos altra vegada a la carena de la serra, aquest cop resseguint el barranc de la Coma Tornera. Al capdamunt, ens espera l'Enderrocada (700 m) i una bona vista del Camp de Tarragona amb el mar al fons i la muntanya perfectament cònica d'Escornalbou en primer pla.

Des de l'Enderrocada, anem cap a la dreta, resseguint més o menys la carena, passant a la vora de parets encinglerades i pel mig d'una de les poques poblacions autòctones (és a dir, no una repoblació) de pi pinastre (*Pinus pinaster*) de Catalunya. Aquest bocí d'excursió ens permet enllaçar amb el tram final, el que ens portarà fins a la Torre de Fontaubella.

Per arribar a la Torre seguim el camí de l'Argentera, actualment marcat com a PR, un sender amb restes d'em-

pedrat que passa pel mig de la zona cremada en l'incendi del 2007, i antiga zona de conreu tal com demostren els marges i les casetes de pedra seca.

Un cop arribats a la Torre de Fontaubella (368 m), ja només ens queda caminar 20 minuts per la carretera per arribar fins al baixador de tren de Pradell.

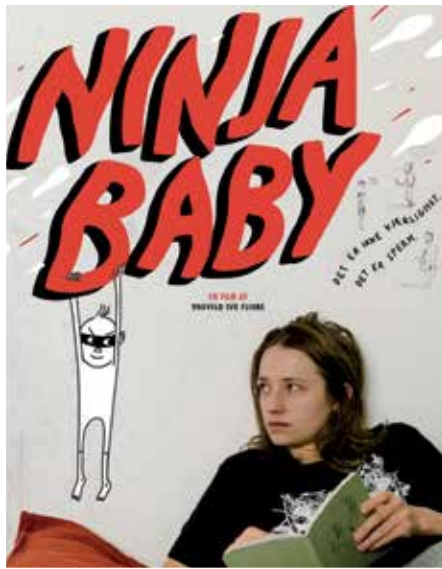
■ *Montse Argerich*

Com sempre, el Festival Internacional de Cinema de Tarragona arrenca amb projeccions prèvies al llarg del mes de novembre. Enguany, sota el títol d'una peça de la poeta Joana Brabo "Tu, tot, tothom", s'hi presenten quatre pel·lícules amb històries que mostren formes no estandaritzades de ser, de relacionar-se, altres realitats lentament reconegudes.

PRÈVIES

Obre el cicle **La Maternal** de Pilar Palomero, una cineasta i escriptora que l'any passat ens va sorprendre amb *Las niñas*, Bisnaga d'Or i Goya a la Millor pel·lícula i enguany torna a estar nominada als Goya amb aquesta *pel·lícula*. D'un registre molt semblant, el del cine de realitat, on els personatges són interpretats amb naturalitat extrema, aquesta vegada entra en un centre per a mares menors d'edat, embarassades. Molt bona la interpretació de Carla Quílez, la nena que amb 14 anys ja ha rebut el Premi a Millor Interpretació a San Sebastián; però per mi, el més destacable és el disseny d'un personatge, la mare, i la interpretació que en fa l'**Angela Fernández**. Pel demés, recomanable encara que sense entusiasme.

La segona projecció va ser **Ninja Baby**, noruega, estrenada al Festival de Berlín i designada la millor comèdia europea de l'any. Una proposta divertida i commovedora que planteja el trasbals que suposa un embaràs inesperat i no desitjat en una època de birres, drogues i sexe sense límit. Un tema dur que és tractat amb cruesa però endolcit amb tocs d'animació a la imatge real i amb el planter hilarant de tots els personatges. Una pel·lícula fresca, rodona, que ha es-

tat per mi de lo milloret que s'ha vist al festival.

Fire of Love, Premi a la Millor pel·lícula al Festival DocsBarcelona i Premi al Millor Muntatge al Sundance Film Festival, és un documental sobre l'apassionant vida compartida d'una parella de científics que segueixen erupcions volcàniques arreu del món. Imatges d'impacte, mai vistes, probablement perquè no hi ha tants precedents de bogeria al límit enfront del risc. Molt bona.

I per acabar les prèvies, **Mi vacío y yo**, d'Adrián Silvestre, Premi Especial del Jurat al Festival de Màlaga, que és el relat de transició de gènere d'una (persona) jove, on realment allò més difícil és l'acceptació de la veritable identitat; un complicat viatge interior de supervivència. Interessant el tractament tan natural que fa de la disfòria de gènere, sense caure en la sensibleria del "que malament que ho passen" ni en judicis, ni prejudicis, tal qual ho sent la Raphi, ho sents tu.

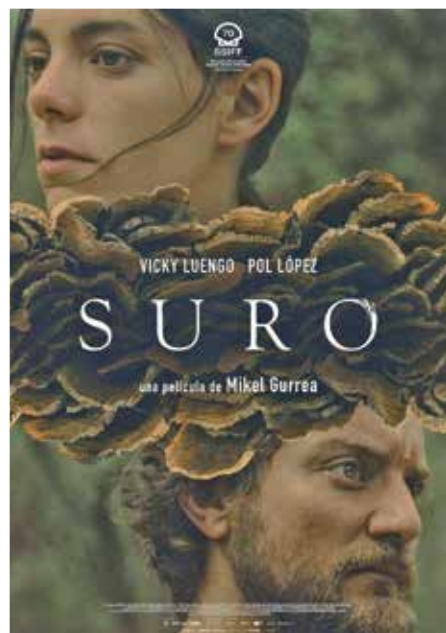
Per l'estrena del festival es va presentar **Maborosi**, d'Hirokazu Koreeda (director de *Un asunto de familia*). Tot i ser del 95 ens donà l'oportunitat de poder gaudir d'una obra preciosa, de ritme lent, el propi del cinema asiàtic. Tot en la pel·lícula, i sobretot la foscor, la grisor dels exteriors, ajuda a observar

REC22

la vida segons la viu la protagonista, una noia que es casa per segona vegada i es trasllada a un petit poble de la costa japonesa després del suïcidi del seu marit. La poesia d'una pèrdua que es converteix en bellesa, el dolor permanent per la responsabilitat inherent a un suïcidi.

OPERA PRIMA

Entre les pel·lícules a competició es va projectar **Suro** de Mikel Gurréa, estrenada al festival de San Sebastián, on es va endur el Premi de la Crítica Internacional. Una parella a punt de tenir la primera criatura canvia la vida urbana per recuperar una antiga explotació familiar d'alzina surera. No és una història sobre l'extracció del suro, que per cert, és molt interessant, tampoc és una història de neorurals, sinó d'un projecte de

SUBMINISTRAMENT DE PAPELERIA
MATERIAL D'OFICINA E INFORMÀTICA

C/ Cornudella del Montsant, 39
Pol. I. Agro Reus 43206 REUS
Telèfon 902 023 390 - 977 327 350 Fax 977 124 014
comandes@cr4.cat - www.cr4.cat

vida que, a mida que es va construint, esvaeix la relació. Només dos actors, la parella, la resta són treballadors reals del suro. Una *pel·li* que cal veure i que de ben segur tindrà llarg recorregut.

Força interessant també l'estrena de **The year between** d'Alex Heller, nord-americana, que presenta la història d'una estudiant obligada a tornar a casa de la universitat després d'una sèrie de comportaments irregulars. Comença per ella un nou i desagradable període que l'enfronta a la família, les amistats, els terapeutes i al diagnòstic d'un trastorn bipolar. Comèdia i drama sobre les relacions i la malaltia mental, de mans d'una protagonista que s'esforça per assumir sense problemes i amb naturalitat el fracàs social i el caos emocional. Sorprenentment molt creïble, que és el millor.

Aftersun de Charlotte Wells, també molt premiada a diferents festivals, ens proposa una reflexió nostàlgica i personal del record d'unes vacances d'estiu d'una nena i el seu pare uns quants anys enrere, en un complex turístic de Turquia. Els records reals i imaginaris es barregen amb les imatges gravades en un vídeo casolà, però la tristesa que revela fa pensar en l'absència del pare, un nen gran que no acaba de madurar. Una història d'amor i pèrdua, amb un estil atrevit que enllaça moments alternant passat, present i temps imprecís. Una *pel·li* amb argument difícil que necessita reposar, ja que paradoxalment les respostes van arribant després, sense saber com.

Una de les projeccions més esperades va ser **Saint Omer** d'Alice Diop, amb tres premis a Venècia i, segons diuen, una de les grans rivals d'Alcarràs per la nominació a la Millor pel·lícula estrangera als Oscars. Inspirada en la història real d'una dona d'origen senegalès que abandonà la seva filla de mesos en una platja francesa, presenciem el seu judici

a través dels ulls d'una escriptora, també senegalesa, que vol escriure sobre el mite de Medea. Fins aquí sembla interessant, però tot i les bones crítiques rebudes arreu, només salvaria el retrat psicològic de la infanticida i la incòmoda reflexió que provoca sobre els actes salvatges, la maternitat i els problemes culturals de les persones que migren; la resta, un guarniment inconnex que desorienta.

La darrera pel·lícula a competició va ser **Delta** de Michele Vannucci, un film de gran riquesa visual que ens passeja pel Delta del Po on, com en altres deltes, sembla que el temps transcorre més a poc a poc i es viu una, dues o tres dècades endarrere. Un espai que sembla mort i abandonat, però que és adorat pels seus habitants. Aquest és l'escenari de l'enfrontament entre els pescadors i els caçadors furtius de l'altra banda de l'Adriàtic que es van situant clandestinament en el territori. L'interès per salvar el Delta de la sobreexplotació i els abocaments industrials, d'una banda, i la necessitat de supervivència, d'una altra, fa esclatar l'etern conflicte fins a límits de violència extrema, nosaltres contra ells. Una guerra que acaba obsessionant dos homes, a mort, com en el duel final d'un western.

La pel·lícula guanyadora del festival va ser **Tengo sueños eléctricos** de Valentina Maurel, la gran aposta del cine llatinoamericà d'enguany, Premi Horizontes Latinos al Festival de San Sebastián. No l'he vista, no en tinc opinió, però confiant en el criteri del Jurat del Rec, ha de ser una *pel·li* recomanable quan aparegui pels cinemes, si és que ho fa.

FORA DE CONCURS

En altres seccions de no competició van presentar-se *pel·lis* molt interessants, com **Triangle of sadness** (*El triangle de la tristesa*) de Ruben Östlund,

sueca, i guanyadora de la Palma d'Or a Cannes. Dir que el nom despista perquè no s'entén el lligam que té amb la trama, però fa referència a un gest, el de les celles arrufades, que models i *influencers* eviten perquè enlletgeix la fesomia. Una parella jove de models són convidats a un creuer de luxe on comparteixen viatge amb un grup de *ricatxos*, la tripulació i un comandant marxista aficionat a la beguda (Woody Harrelson, fantàstic). És una comèdia d'humor negre, una sàtira esperpèntica sobre el diner i el deliri capitalista, que qüestiona els estereotips de gènere, els rols socials, la jerarquia i les barreres de classe. Una peça delirant, polèmica, que pot no entusiasmar, però en tot cas mai deixar-te indiferent.

Una de les darreres *pel·lis* presentades va ser **Francesca i l'amor**, dirigida per l'Alba Sotorra, una directora molt vinculada al REC des de fa temps, que després de *Comandante Arian* i *El retorn, la vida després de l'Isis*, canvia totalment de registre i ens ofereix un retrat de Francesca Llopis, artista plàstica barcelonina, que convida a reflexionar sobre l'amor a l'art, a la filla, i, perquè no?, a un company.

No puc acabar l'any sense fer menció d'una pel·lícula estrenada aquesta tardor després de triomfar a Cannes, San Sebastián i Sitges. **As bestas**, la darrera de Rodrigo Sorogoyen, és una de les millors propostes cinematogràfiques espanyoles de l'any, però donat que amb tota seguretat en parlarem el proper trimestre pels premis rebuts, em reservo fer-ne comentari, només recomanar veure-la.

■ ■ ■

**Grup de teatre
de Vilaplana**

ÉS EL FULL PARROQUIAL?

■ *Francesc Mariné*

No sé si us ha passat a molts de vosaltres, però a mi, darrerament, quan llegeixo algun dels articles de **Lo Pedrís**, em fa la sensació que llegeixo el **Full Parroquial**. No sé si encara existeix aquest full, però jo el recordo de quan era escolà, ja deu fer ben bé 50 anys. Per què, us preguntareu? Doncs perquè el mossèn del poble es veu que ha agafat com a objectiu principal el d'evangelitzar a tots els lectors de **Lo Pedrís**.

Cada vegada que llegeixo un article seu m'han agafat ganes de contestar-li. Però fa una mica de mandra posar-se a escriure i polemitzar sobre algun tema en una revista que surt cada tres mesos.

Ja en els seus primers articles (número 82, del desembre del 2020) defensava aferrissadament i sense cap mena de vergonya l'apropiació indeguda feta per part de l'Església de milers de propietats (esglésies, cases, ermites, terrenys, etc...) que havien sortit a la llum pública en aquelles dates i que havien estat denunciades, a la premsa i als jutjats, per molts ajuntaments i administracions.

No vull entrar ara a discutir sobre aquest tema després de més de dos anys ni sobre cap altre dels que ha anat tocant en articles posteriors. Raons i motius n'hi hauria de sobra. Però avui he decidit que potser sí que ja era hora de comentar alguns punts del seu darrer article.

En aquest últim article es lamenta que l'assistència a Missa disminueix de manera inexorable, que el 2019 només van ser batejats el 29% dels infants i que només es van fer per l'Església el 10% dels matrimonis. I se'n fa creus que en el moment de la mort algunes persones decideixin no passar per l'església ("... i, cosa inesperada, a la celebració de les Exèquies, que algunes famílies decideixin

que sigui un ritual civil!"). També diu que "... molts ciutadans, de l'Europa envellida i cansada, s'han apartat del cristianisme i viuen en un ambient general de relativisme moral i d'indiferència religiosa". Davant d'això, "no hi ha cap altra sortida que posar tots els esforços evangelitzadors en promoure la conversió personal".

Per tant, està ben clar que, com que no té prou oients a missa, el que es proposa fer, des de la plataforma que li ofereix **Lo Pedrís**, és evangelitzar-nos a tots, com si fóssim uns indígenes acabats de trobar en una selva remota, per a treure'ns "d'aquest ambient general de relativisme moral i indiferència religiosa".

Les persones de la meua generació, nascuts en ple franquisme i que ara ja passem dels 60, vam ser totes batejades, el 100%. Tots els nens i nenes vam fer la Comunió, després de passar un llarg període d'instrucció i alligonament que al nostre poble li dèiem "anar a Doctrina". També vam patir la religió ensenyada a l'escola: el mossèn venia cada dissabte al matí a ensenyar-nos Història Sagrada. Molts dels nens vam ser escolans uns quants anys. Més tard tots vam passar per la Confirmació. Alguns també van anar a escoles de monges o capellans. Però després molts de nosaltres vam deixar d'anar a missa. Uns quants ja no ens vam casar per l'Església. I molts més ja no vam batejar els nostres fills. I estem molt contents de no haver-ho fet i de que, en les noves generacions, cada vegada siguin més els que ni es casen per l'Església ni bategen els seus fills. I estarem encara més contents si aquests fills, quan sigui el moment i lliurement, decideixen no batejar els nostres nets. I els hi demanarem, quan ens hagin de dir adéu, que sobretot ens estalviïn el pas per l'església amb la música de fons del Miserere. Que si volen música per aco-

miadar-nos ens posin el Bob Dylan o el Georges Brassens.

Per tant, aquests percentatges que escandalitzen el mossèn i que el motiven a emprendre aquesta evangelització, potser molts els veiem com una cosa ben positiva, un petit pas per a que la societat sigui més lliure i no estigui sotmesa a la religió catòlica. A cap religió. Tot i que segurament encara ens falta un llarg camí per arribar al món que cantava John Lennon a *Imagine*: "Imagina't que no hi ha cel, ni infern sota els teus peus. Res per morir o per matar i tampoc religions. Pots dir-me somniador si vols, però com jo hi ha molta gent".

Sí, som cada vegada més gent, a Vilaplana i a tot arreu, que no volem saber res de la religió que van patir els nostres pares i els nostres avis i que van voler inculcar-nos des de ben petits. Però l'Església vol seguir mantenint el poder i els privilegis que ha tingut durant 2000 anys sobre la gent. Deu costar molt acceptar que cada vegada tens menys seguidors, sobretot entre la gent jove. I per això ja no en tenen prou amb els sermons a la missa del diumenge i han de recórrer a altres mitjans com **Lo Pedrís**.

Però a molts d'aquests lectors de **Lo Pedrís** que no volem saber res de la religió catòlica (ateus, agnòstics, musulmans, protestants o el que sigui) ens comença a molestar trobar a cada número un sermó més apropiat per a la missa del diumenge o per al Full Parroquial. Està fora de lloc.

I, a part d'estar fora de lloc, és totalment inútil. No ens convencerà. Tants anys de religió imposada des de petits ens han immunitzat totalment. I no ens cal, cada tres mesos, una dosi de record a les pàgines de la revista.

■ ■ ■

TAXI

SERVEI DE TAXI 6-Q

7/8 places

L'ALEIXAR

mòbil 689 029 326

VILAPLANA

Perquè la Marató sigui diària

■ *Montsant Joanpere
Foraster*

Bum, Bum, la Marató sempre batega. Batega per ajudar cada any unes persones diferents, uns col·lectius diferents i per donar resposta a allò que el sistema tantes i tantes vegades no fa. Sembla que el sistema no bategui, ni ara que ve la Marató ni durant la resta de l'any. Es mostra impassible al patiment humà, com si no hi tingués res a fer. El sistema només batega si ha d'enviar armes per matar civils en alguna guerra, si calen porres per apallissar brutalment les persones que busquen una vida millor a la frontera de Melilla...

Però, i la societat? Només bateguem a mig desembre, durant els 2 minuts que tardem a ingressar una quantitat de diners a un número de compte que surt per la televisió, per una causa que realment tampoc acabem de conèixer, però ens fa sentir bé col·laborar-hi? "*Clic! La teva transferència ha estat realitzada correctament, vols realitzar més operacions?*" "No, fins a l'any vinent ja anem servits".

Ara que ve Nadal, la tendresa i la caritat agafen protagonisme i sembla que sigui l'únic moment de l'any que podem fer alguna cosa per ajudar aquelles persones que es troben en situació de vulnerabilitat per algun motiu, sigui social o mèdic. El Banc dels Aliments es fa un mes abans de Nadal. Moltes persones voluntàries hi col·laboren, volen aportar el seu granet de sorra perquè el món sigui millor i més fàcil i s'acaben recaptant grans quantitats de menjar i altres productes. I que així segueixi!

Però... què passa a partir del 7 de

gener? Com deia la Paquita Sans, la fundadora del "Centre Pastoral d'ajuda al pres i al necessitat de Reus" les persones vulnerables i pobres no fan vacances. Hi són el 18 de desembre, quan es fa la Marató, el 26 de novembre quan es fa la recollida pel Banc dels aliments, però també hi són la nit de Sant Joan o el 15 d'agost quan segurament molts i moltes de nosaltres estem en algun racó del món gaudint de les nostres vacances. Entre platges, paisatges, bona companyia i sense alarmes.

Les ajudes econòmiques faciliten, evidentment, la investigació de malalties; i la compra de productes pel banc d'aliments fan que moltes persones puguin alimentar-se. Però no només es tracta d'això. Treballant amb persones sense sostre, m'han dit moltes vegades que més que les ajudes econòmiques (que també) el que els ajuda realment és que les fem sentir dignes. Dignes de ser humanes, ja que en tantes i tantes ocasions els han fet creure que no ho són. La dignitat humana passa per ser reconeguts als ulls de la societat i molts col·lectius no ho són, ans al contrari.

No podem fer una compra pel banc dels aliments i sortir del supermercat i no ser ni capaços de mirar als ulls la persona que està demanant almoïna a la porta entre 4 cartrons i amb sort, alguna manta. No podem sentir-nos dignes quan hem vist el missatge de "*La teva transferència ha estat realitzada*", si no som capaços/es d'ajudar la persona gran que va carregada pel carrer i no

pot fer-ho sola. No podem sentir-nos dignes si veiem situacions de violència masclista i en som còmplices. Tampoc davant d'una agressió racista, homòfoba o de classe. No podem fer un ingrés de diners a la Marató per la salut mental i sentir-nos molt solidaris, quan ens riem d'una persona amb problemes de salut mental i la tractem de "*boja*". Nosaltres no som impassibles, com el sistema; hi tenim molt a fer.

La Marató del 2021 va recaptar 12.147.989 € per la salut mental i el banc dels aliments 3.636.245 € i això és fantàstic i esperem que duri molts anys, la força del poble és brutal. I, per aquest mateix motiu, recordem que això no és suficient. La societat hi tenim molt a fer, marcant la diferència. Denunciant actes inhumans i degradants vers les persones refugiades, visitant persones grans que viuen soles, saludant la gent que viu a les portes dels supermercats i ens miren des de la vergonya, mentre nosaltres sortim carregats amb les bosses de la compra pensant què cuinarem avui per sopar, nosaltres que podem. Podem fer donacions per les beques escolars a l'inici de curs pels infants que no poden tenir material escolar. A principi d'estiu quan volen anar, com qualsevol infant, a unes colònies d'estiu. També podem col·laborar d'alguna manera a defensar els drets de les persones que els tenen vulnerats, en associacions i entitats reivindicatives.

El sistema diu que no pot fer res vers el patiment humà, però nosaltres diem que sí que es pot. Que la Marató ha de ser cada dia, d'actes ètics i morals que demostrin que no som com el sistema, que no som impassibles i que tots i totes som responsables de fer d'aquest món, un món millor. Perquè la Marató sigui diària.

■ ■ ■

restaurant
Passeig de la Mussara, 8 - 43380 VILAPLANA
lesbrasesdecalolla@gmail.com
F-Les Brases de ca l'Olla
Tels: 977 782 862 - 661 793 565

FARMÀCIA
M. TERESA HUGUET VILLELA

Sant Isidre, 7
43380 VILAPLANA
Tel. 977 815 379
thuguet@coft.cat

INVISIBLE

■ *Brigit Garcia Abelló*

Què se n'ha fet d'aquells metges, infermeres i sanitaris que tant vàrem acompanyar i aplaudir en temps de pandèmia? Crec que el sistema els ha xuclat cada cop més i més, fins al punt que en general no els ha deixat ni un bri d'humanitat. El sistema públic sanitari no els ha donat prou temps per tenir cura dels seus pacients. Hem passat de ser persones que necessiten atenció a ser tan sols números. Almenys, jo com a pacient ho he viscut així.

Tot just avui fa una setmana que vaig ser intervinguda quirúrgicament. El meu periple va començar el primer dia de vacances. Concretament, va ser el 7 de juliol, ja que treballo en el món de l'educació. Aquest dia vaig haver d'anar a treballar i vaig notar una rampa al braç i a la mà. Nervis, vaig pensar, i jo ni cas als símptomes que m'anticipava el cos. A la tarda, ja alliberada i mentre feia la partideta de cartes, vaig notar una rampa més important al braç, a la mà i que se m'embarbussava la veu. I és just en aquest moment, on va començar el meu viacrucis.

Metges, urgències, anàlisis, dubtes, nervis, pors i molta angoixa. Horror! Vaig haver d'estar uns dies hospitalitzada. Després de les proves, d'esperar amb neguit els resultats, d'haver de medicar-me... se'm va diagnosticar una isquèmia transitòria per obstrucció de la caròtida dreta, d'un 80 %. Vull aclarir que he sigut fumadora, des de molt jove. Tot i així, i després d'aquest ensurt important no vaig tenir, sortosament,

cap conseqüència greu, tret d'un lleuger formigueig al braç i a la mà esquerra.

Quan vaig sortir de l'hospital, amb el meu diagnòstic gravat al cervell, vaig entendre, encara que potser no n'era prou conscient, que el tema era prou greu i que necessitava intervenció quirúrgica ràpida. Seguidament, em van derivar a un altre hospital, on em deien que podia rebre una millor atenció mèdica, ja que hi havia els especialistes per a aquests tipus de malalties. Tranquil·la, ja trucaran vaig pensar.

Arribat aquest punt, també m'agradaria parlar sobre l'estatus que encara conserven alguns metges. Només alguns, aclareixo. En un país on per sort, almenys fins ara, tothom pot accedir als estudis que es desitgi, incloent-hi la medicina, em sorprèn que encara hi hagi metges que conservin l'aurèola d'éssers superiors. Uns senyors metges, només alguns repeteixo, que encara necessiten una catifa vermella per caminar com paons pels passadissos dels hospitals. Perquè els malalts, persones molt vulnerables en aquell moment, no gossem ni a preguntar què ens passa quan el senyor doctor ens ho explica amb un argot massa tècnic per molts de nosaltres. I jo em pregunto, podrien parlar amb un llenguatge més planer "Ses Majestats"?

Bé, doncs, vaig sortir de l'hospital, esgarriada, morta de por i amb l'espasa de Damocles clavada al clatell. Vaig intentar relativitzar, treure forces d'on fos, pensar que no passava res, creure que aviat em trucarien i que per fi, tot s'arreglaria. I sí, la veritat és que em van trucar ràpid. Van donar-me hora pel preoperatori i per la consulta amb l'anestesiista. Era el dia 19 de juliol, quan em va rebre a la seva consulta i va anticipar-me que, amb quinze dies més o menys, m'operarien. Uf! Quin descans, vaig pensar.

Però aquells quinze dies d'espera se'm van fer molt llargs i ni l'anestesiista ni cap persona del seu equip va tru-

car-me per dir-me què passava i perquè no se'm donava cap explicació. Desesperada, vaig trucar jo mateixa. I sempre vaig rebre la mateixa resposta: no ho sabem. Resulta que no em podien informar perquè cap cirurgia no havia programat la meua operació. Vaig pensar que en aquest país quan arriba l'agost tot es paralitza. Pacència, pensaments positius, pastilles, no sucre, no sal, no vi, molt d'esport, llargues caminades, natació, vida sana i sobretot deixar de fumar. Van ser les recomanacions que em van dir i jo les vaig complir.

Passa el temps lentament i ja arriba al mes de setembre. Per fi, sona el telèfon. El cor em fa un salt! Se'm concentra una visita amb el cirurgià vascular. Cinc minuts de visita. Deu ser el temps que segurament té estipulat per pacient. Just per explicar-me com es farà i quins riscos té l'operació. Em demana si tinc dubtes. Jo estic astorada, garratibada. No sé què preguntar. Tan sols el tant per cent de pacients que els hi passa el pitjor. Un 3%, em respon. Uf! Això no és res! No estaré dins d'aquest grup. Encara té temps per informar-me que a finals d'aquest mes o a principis d'octubre, com a molt tard, seré intervinguda.

Finalment em donen la data. Serà el 27 de setembre. Penso que no he de tenir por, que he ser positiva, que he d'estar contenta perquè aviat seré una persona nova. I sí, la veritat és que tot va anar molt bé. L'operació, perfecta, la caròtida neta i per fi ja m'han tret aquella espasa que tenia clavada al clatell. Però el meu cap, el meu cor i la meua ànima han quedat ferides.

Quiròfan, fred, molt de fred. Cops cap aquí i cap allà. Gorres de color verd cridant. Busco una veu amiga que em digui: Bon dia, tranquil·la que tot anirà bé. No la trobo. Ja no hi soc, el buit, el no-res. De sobte, la llum blanca que em cega, la llum de la mort. Ostres... m'estic morint. És veritat el que diuen, que existeix la llum. Crido, torno a cridar, que m'estic morint! Aquí tampoc trobo la mà o la veu amiga que m'expliqui que estic a la sala de reanimació. Tan sols gorres verdes cridant. El llavi una mica tort, la sonda, el drenatge... Sí, estic viva. Sento dolor, molt de dolor. Sento

por, sóc un ninot, no m'han vist. Només han vist la meva caròtida, però jo he estat invisible.

Vint-i-quatre hores a la sala de reanimació mig conscient i atenta a tots els sorolls i a totes les converses entre sanitaris. Renoi, penso, que malament que estan aquesta gent. Queixes, horaris inhumans, canvis de protocol segons el cap de torn. Molts pacients per atendre que pateixen com jo. Canvi de torns, algun metge que passa a la nit per informar. No entenc gaire el que diu. És de nit, estic espantada i molt esma-perduda. Intento preguntar per saber què em passa, però el metge ja no hi és. El meu cap és una muntanya russa i el meu cos està paralytitzat.

Dia 28 de setembre al matí. Papers girats. La infermera que m'està atenent, col·lapsada, explicant-me que no pot més i que plegarà de treballar. Fa dos anys que treballa i ja està cremada. Pobreta, penso. Intento donar-li ànims. D'altra banda, porto trenta-nou anys cotitzant religiosament la Seguretat Social, crec que tinc pagats els... posem els cinc, els sis... minuts d'humanitat que tant vaig trobar a faltar. O és que potser sóc molt primmirada?

No voldria acabar aquest escrit sense dir que en tot aquest viacrucis he estat molt ben armada i recolzada per la meua família. En especial pel meu company de vida i els meus fills que m'han fet costat en tot moment. I també agrair a tots els meus amics que han estat al meu costat aguantant-me la por, la tristesa, el mal humor, la ràbia i la impotència que he viscut. Gràcies a tots, i també als metges, infermeres i personal sanitari, malgrat tot. De veritat que em sap molt greu tot el que us està fent el sistema.

L'Eva Aymamí i el Miquel Duran, a Colmar, a Alsàcia.

ASSOCIACIÓ
DE JUBILATS I
PENSIONISTES
DE VILAPLANA

C. del Casal, 3

MARCEL MESTRE LLAMBIAS
PSICÒLEG COL·LEGIAT 27089

Tel.: 659 214 289
www.mpsicologs.com
mpsicologs@mpsicologs.com

Tècnica Tomatis Beneficis aplicats en:

- Autoestima
- Motivació
- Estat d'ànim
- Processament mental
- Ansietat
- Alteracions de conducta
- Dificultats d'aprenentatge
- Dificultats d'atenció, concentració i memòria.
- Dificultats de comportament
- Dificultats de comunicació (dislèxia, disfunció en la parla entre altres)
- Dificultats del son

instal
art

Disseny, fabricació i
muntatge de rètols.
Impressió digital,
vinils per a vehicles,
envans, mampares i
mobles d'oficina

☎ 977 76 62 89 / 619 22 66 20

📍 Pol. Ind. La Drecera C/ de l'Energia, 3
La Selva del Camp, 43470

✉ Instalart.laselva@gmail.com

🌐 www.instalart.es

📱 @instalart.laselva

Isabel Salvat Salvat

La tercera paraula de la mort secreta és *alego*. *Alego* és un terme ben curiós, ja que és un castellanisme reconegut com a tal i, al mateix temps, molt volgut a Vilaplana. És una mena de mostra de la consciència lingüística (1) sobre la parla pròpia i peculiar del poble, el vilaplancenc. Aquesta consciència es va fer molt palesa en les entrevistes realitzades l'any 2003 i l'he tornat a trobar ara, en els comentaris sobre aquesta secció, on més aviat o més tard, surt el mot *alego*. Em va molt bé per donar les gràcies als informants del 2003 i als lectors d'avui, que volen que en parli, *alego*!

Alego (ə'leɣu). Mariner (2) va recollir aquest mot, senyalant que possiblement derivi del *luego* castellà per addicció de la *a* inicial i la pèrdua de la *u*, ja que, en el diftong *ue* la semiconsonant devia ser poc o mal percebuda pels antics oients catalans, poc avesats a la fonètica castellana. És a dir, *alego* seria un castellanisme ancestral. És molt interessant la diferenciació que fa Mariner entre *alego*, aviat i prompte: *Alego* s'utilitzava amb el significat del *pronto* castellà, però per *temprano* sempre s'usava 'aviat', i 'prompte' només en frases fetes com ara "per de prompte" o "més prompte que la vista".

Vam trobar que les generacions de més edat encara l'utilitzaven i que era conegut per quasi tota la població

entrevistada (97,8%). Possiblement encara sigui així. S'utilitza en el sentit que Mariner li donà i que hem trobat al DCVB (2): «Prompte, dins poc temps; cast. *en seguida*». S'ha perdut, en les últimes generacions l'ús de *alego* amb un significat molt concret documentat per Mariner: «para expresar que uno se abstiene, haciéndose fuerza, de llevar a cabo un acto violento, una venganza, etcétera, p. ej. "alego et mato!", alego ho xerro tot!"»

Segons el DCVB *alego* és un vulgarisme, derivat del *luego* castellà. Senyala, també, que la proposada procedència de l'etim llatí *illīco* és impossible. També senyala que el seu ús és habitual en català oriental, occidental i alguerès. Segons Mariner s'utilitzava molt a tota la comarca, Recasens (3) el recull i també el trobem a Galan i Moret (4).

Exemple d'ús: Obres la botiga? *Alego*, *alego*.

NOTES

1. La consciència lingüística es defineix com «el conjunt d'elaboracions mentals, expressades i documentades o implícites i larvades, amb que una comunitat lingüística es percep com a singularitzada per la llengua que fan servir i vinculada o oposada, d'acord amb els contextos, a les llengües i comunitats de l'entorn». Ruiz F, Sanz R, Solé J. Diccionari de sociolingüística. Enciclopèdia Catalana, 2001.

2. Mariner Bigorra S. Castellanismos léxicos en un habla local del campo de Tarragona. BRABLB, XXV. 1953.
3. Alcover AM, Moll FB. *Diccionari català-valencià-balear* [en línia] Institut d'Estudis Catalans. <https://dcvb.iec.cat/>.
4. Recasens D. Estudi lingüístic sobre la parla del camp de Tarragona. *Publicacions de l'Abadia de Montserrat*, 1985.
5. Galan J, Moret H. Estudi descriptiu de la llengua de Fraga. Calaceit: Gràfiques del Matarranya, 1995.

■ ■ ■

Solució
PASSATEMPS

ENTREVISTES - 4

PERE RAMON AYMAMÍ
LUÍS MAÑO (López)
NATÀLIA MESTRE
ALBERT MARIA ROBERT
ROSER BRUNO (Mestre)
GENÍS TORRES
JOSEP MARIA VADOR (Martí)
TOMÀS BIGORRA
MARIA TERESA HUGUET
MARIA MERCÈ SERRES
CISQUET DEL PA (Aixalà)

TABACS

ALIMENTACIÓ

Queviures Vilaplana

667 780 154

OBERT DIUMENGES I FESTIUS (10:30 h-14:00 h)

GEL, PA, CONGELATS, POLLASTRES A L'AST, BEGUDES FRESQUES

El Quadre de l'Estany

■ *Josep M. Garcia Abelló*

Per més que m'esforço a pintar el quadre de l'estany només aconsegueixo empastifar el llenç. Intento difuminar l'aquarel·la amb veladures pàl·lides per aconseguir les transparències de l'aigua i no me'n surto. No trobo els tons precisos a la paleta, ni el traç que doni forma a la imatge que flueix al fons de l'estany de *Chartwel*. El seu esperit està tan soterrat dins meu que mai trobo la manera, mai. Però ho continuo intentant una i vint vegades, com si fos una de les batalles que he lliurat al llarg de la meva vida.

Vaig començar a obsessionar-me en la pintura, després de la mort de la meva petita *Merygold* de tan sols dos anys i nou mesos. Des d'aquell estiu maleït del 23, no he trobat refugi en les pregàries a Déu, ni he pogut escriure sobre la seva mort a causa d'una septicèmia greu. Han passat trenta-un anys i no trobo la manera d'acabar el quadre, ni plasmar la beutat de la meva filleta de cabells rinxolats i daurats com el sol en cap capítol de les meves memòries. Tampoc he pogut evocar-la en cap dels discursos que sovint he arengat a la nostra nació, sumida en guerra contra la barbàrie del nazisme, ni he trobat consol llegint el meu admirat Shakespeare. Res em serveix, res.

Guardo dins meu el dolor, com un ca Cerver avariciós que custodia un tresor únic. I creieu-me si us dic que com a primer ministre de la Gran Albí, tinc la consciència carregada amb infinitat de cadàvers, persones que confiaven en mi i que he induït a llençar-se a l'abisme d'una mort segura. Però aquesta tarda, al comtat de Kent, al caliu de l'estudi de *Chartwel*, quan falten pocs dies per complir el vuitantè aniversari, mentre el pintor *Graham Shuterland* esbossava el meu autoretrat, he notat que se m'humitejaven els ulls i que podia començar a parlar-ne per fi amb algú.

Oh deessa Fortuna! Qui m'havia de dir que jo, *Wiston Leorand Spencer Churchill*, confessaria aquests remordiments negres que em mosseguen, sense previ avís, de nit o de dia, com si fossin gossos enfurits. Et juro *Mussa* de l'avenir, que a pesar meu i quasi sense saber-ho, m'he pogut per fi desfogar gràcies a un pintor modernista, de qui no me'n refiava del seu talent. Ha estat precisament *Shuterland*, qui s'ha sincerat dient-me que també havia passat per moments foscos per haver perdut el seu fill *John* de tan sols dos mesos. Mentre m'ho ha explicat, sense perdre de vista el quadre i el meu rostre envellit, he sentit empatia per aquella pèrdua tan dolorosa que va colpir-lo molt endins. Aquesta tarda, assegut al meu sofà oreller, exposat a la seva mirada lúcida, que m'ha pintat tal com era i no com m'agradaria ser, he après que

compartir el dolor ens humanitza.

Vet aquí que per conèixer millor l'obra de l'artista vaig descobrir un quadre anomenat *Pastoral* que em va pertorbar. I a la primera ocasió li he criticat amb vehemència, dient-li que l'havia pintat amb tons massa foscos i amb formes excessivament monstruoses. Ell m'ha confessat que l'havia pintat amb aquesta negror i esquincament perquè volia expressar la ràbia que sentia per la mort del seu nadó estimat. Només ell ha entès que sota el flux de les aigües, aparentment calmes i nítides de l'estany que intento plasmar al quadre, s'hi amaga soterrat el meu Leviatan particular.

Jo, sense adonar-me'n, li he anat abocant, com si fos una cascada que salta al buit sense aturador, la culpabilitat que em corroïa per dins. Que havia jurat a Santa Margarida de *Westminster* que si tenia fills, intentaria estimar-los per evitar que sentissin la tristesa que comporta el desamor d'uns pares cap als seus fills, com és el que vaig sentir jo. Que aquell dia maleït d'agost no vaig poder abraçar la meva esposa, ni consolar-la, enfurida com una bèstia salvatge davant el cadàver de la seva filla. No m'ho perdonaré mai estimada *Clementine*, mai! Que, en el fons, em sentia culpable de no haver cuidat prou a la meva petita, que em penedia d'estar massa lluny i de no haver arribat a temps per donar-li la mà...

No sabia explicar per què he obert de bat a bat la porta del meu penar, dels meus remordiments a un desconegut. Juro que no ho sé i que tampoc ho entenc. Potser els he desvelat perquè m'ha entendrit veure en la mirada del pintor comprensió, força i determinació quan m'escoltava atentament. Potser per la forma com el sol es filtrava per les finestres de l'estudi m'ha evocat el daurat dels cabells de ma filla, potser perquè als 80 anys ja soc massa vell i el fum de l'havà m'ha hipnotitzat, entendent-me... Segui el que sigui, el fet és que aquesta confessió, empresonada tan endins, m'ha alleugerit la pena.

Aquest capvespre quan *Shuterland* marxava de *Chartwell*, he tornat de nou a l'estany. Bufava una brisa suau i fresca que feia tremolar l'aigua tímidament. M'he abrigat, i mentre contemplava aquest setial edificat al bell mig del jardí en honor a *Merigold*, la meva filleta, he entès que sota les aigües trèmules i insondables de qualsevol estany del món s'hi amaguen experiències doloroses de mil·lennis. I per molt que m'esforci a pintar la veritat en un quadre, mai guanyaré la batalla d'esbossar ni tan sols l'ombra del seu record que tant m'he estimat.

■ ■ ■

Un poema dedicat a l'amic Oleguer Huguet

■ *Albert Aragonès*
Salvat

(PRIMERA PART)

ET IN ARC5 I IADIA EGO... (I)

(A l'amic O. Huguet, Premi de poesia «Ciutat de Barcelona»)

Vilaplana, Vilaplana,
Vila tan bella no n'hi ha;
És la perla comarcana
Entre la serra i el pla.

Menuda i formosa vila
Allunyada del brogit,
La seva vida tranquil·la
És bàlsam per l'esperit.

Al matí quan m'aixecava
Per la finestra a aguar
A la Mussara em semblava
Poder-la tocar amb la mà.

De muntanya descendia
Un aïret tan sa i tan fi
I un goig de viure en venia
Com sol he trobat allí.

Uns encisadors camins
Van a indrets meravellosos
On els perfums deliciosos
Penetren ànima endins.

Hi ha una fonteta amagada
Al bell mig de la verdor,
D'aigua fresca i regalada
En el temps de més calor.

iQuina profunda enyorança
De la meua joventut
Sento avui amb la recança
D'aquell paradís perdut!

Vilaplana, Vilaplana,
—iVila tan plana no ho és!
—Però jo, quan hi anava
No en volia tornar més.

ENC.

En el número extraordinari de Nadal de 1962, el setmanari *Antorcha* de Flix (Ribera d'Ebre)¹ va publicar aqueixa poesia on l'autor, que signa amb el pseudònim ENC., descriu Vilaplana com un poble enyorat on hi havia anat en la seua joventut. El poema està dedicat a l'amic Oleguer Huguet, poeta vilaplanenc que acabava de rebre el Premi de poesia Ciutat de Barcelona 1961 pel llibre *Ales d'argila*² i que l'any següent guanyaria la Viola dels primers Jocs Florals de Flix de l'any 1963 amb un poema titulat «Assumpta».³

Amb el mateix pseudònim (ENC. o EnC.), l'autor va publicar, com a mínim, set poemes més a *Antorcha* entre els anys 1962 i 1965.⁴ En un d'aquests, «A la Plaça de Catalunya, de Reus», l'autor recorda una plaça de Reus on jugava durant la infantesa: «Antiga plaça, esplai de ma infantesa...». El cas és que Oleguer Huguet, recordem-ho, va néixer a Vilaplana, però des de ben jove va residir a Reus, i per tant, tot fa pensar que tots dos es coneixien de petits.

Qui s'amagava rere el pseudònim? Gràcies al blog de Pere Muñoz, de Flix, professor i polític que va ser alcalde de Flix i senador per Tarragona,⁵ hem sabut que es tracta del senyor Ricard Ferrater, de Flix, bon amic també de l'escriptor Artur Bladé Desumvila, de Benissanet, amb qui mantenia correspondència.⁶

El senyor Ferrater, com era conegut a Flix, era una persona culta, catalanista i molt discreta. Fins la seva jubilació va viure a la Colònia de la Fàbrica i va treballar a les oficines de la Fàbrica Electroquímica de Flix, segurament des de poc abans del 1936.⁷ Havia nascut a Reus l'any 1914, on va morir el dia 4 de juny de 1995.⁸

Estava casat amb la filla més petita de la família Gasset, una família de Flix molt religiosa i franquista que tenia un estanc al carrer Major.⁹ El seu pare Alfonso Gasset Llop (Flix, 1873 - Marçà, 1936) i el seu germà mossèn Manuel Gasset Llecha (Flix, 1913 - l'Ordal, 1936) van ser assassinats per milicians anarcosindicalistes.¹⁰ La seva dona, que

es deia Maria del Carmen Gasset Llecha, va morir a Barcelona el dia 28-06-2015 als 94 anys.¹¹ El matrimoni no va tindre fills.

Segons una necrològica publicada a *Antorcha*, el seu nom complet era Ricard Ferrater Mestre, tenia dues germanes, Josefina i Marina,¹² i la mare, que es deia Marina Mestre Bigorra, va morir a Reus el dia 28 de juliol de 1966.¹³

Amb uns cognoms com aquests, tan freqüents a Vilaplana, eh que no seria gens estrany que la mare fos d'origen vilaplanenc?

(SEGONA PART)

La mare de Ricard Ferrater, efectivament, era de Vilaplana. Ho confirma Josep Olesti en una breu biografia dedicada a la seva germana gran, Josefina.¹⁴

Josefina Ferrater Mestre (Reus, 1910-2006) va estudiar batxillerat i tenia la titulació de mestra, però no va exercir-ne mai. Va entrar a treballar de telefonista a l'Ajuntament de Reus als disset anys i va continuar treballant-hi a la caixa després de la guerra. Va col·laborar com a periodista al *Diario Español* de Tarragona i al diari barceloní *Solidaridad Nacional*, dels quals fou corresponsal a Reus, i va col·laborar també al setmanari *Reus* i a la revista *Urbs*.

Quan el pare va morir, va cuidar la mare fins al final de la seva vida, i quan es va jubilar, va estudiar Filologia Semítica a la Universitat de Barcelona. La traducció del *Ritual de pregràries jueves*, la seva tesina de llicenciatura dirigida pel doctor Josep Ribera-Florit, la van donar a conèixer com una de les millors herbaistes catalanes.¹⁵

En una conversa amb la periodista Gisela Alcón,¹⁶ la seva germana Marina, que llavors «té cent anys i una memòria extraordinària», explica que Josefina era la gran de quatre germans¹⁷ i que abans de la guerra vivien al Raval Santa Anna 36, a tocar de la plaça de Catalunya.

En un poema de Ricard Ferrater titulat «L'Època feliç» i dedicat precisament a *Josefina*, el seu germà re-

VILAPLANA

corda aquella primera casa de Reus, on va viure setze anys. La primera estrofa del poema, amb perfectes alexandrins, diu:

“He vist enderrocar aquella casa antiga
que fou la nostra llar, la vella casa amiga
en la que un jorn vaig néixer i on vaig viure setze anys.
Els cops que l'abatien sordament ressonaven
i en la meua memòria poc a poc desvetllaven
entranyables records de joies i d'afanys.”¹⁸

En el mateix poema evoca un cinema que ben bé podria ser la Sala Reus, la primera sala de cinema estable de la ciutat, situada al mateix Raval de Santa Anna 46:¹⁹

“... i a la nit obrir un xic la sortida al terrat
per a poder adormir-me escoltant encisat
l'orquestrina que toca al cinema veí.”

Marina Ferrater continua el seu relat i explica que durant la guerra civil vivien a una casa al Raval Robuster 42, que va ser afectada per un bombardeig de l'exèrcit franquista:

“En un dels bombardejos no van tenir temps de sortir del portal de casa. La bomba va entrar pel terrat, però, afor-

tunadament, no va matar ningú. Van quedar-se sense llar”.

Recordem que durant la guerra civil els bombardejos sobre Reus portats a terme per l'aviació legionària italiana, procedent de Mallorca, però també, en la darrera etapa de la guerra, a càrrec de la Legió Còndor alemanya, procedent de les bases peninsulars, destruïren, com a mínim, 330 cases i unes altres 646 restaren malmeses en major o menor mesura. Alguns dels bombardeigs foren particularment greus quant a persones mortes, com ara el del 17 de setembre de 1937 o bé els del gener de 1938, especialment els dels dies 21 i 24.²⁰

Per últim, Marina Ferrater explica que tenia una tieta a Vilaplana i que es van refugiar a les golfes de casa seva:

“El pare va llogar mula i tartana i es van instal·lar a les golfes de casa d'una tieta a Vilaplana, on només hi havia unes borasses i palla de moresc. Al cap del temps, van tornar a Reus, i es van instal·lar al Raval Martí Folguera 21, on van viure molts anys”.¹¹

Qui devia ser la tieta?

■ ■ ■

NOTES

- (1) Publicat a *Antorcha. Semanario de informació local y comarcal* (Flix), núm. 218 (24/12/1962), p. 27. Normalitzo la puntuació, modernitzo l'ortografia, però mantinc la forma antiga sol 'sols' i el semicultisme profunda 'profunda'.
- (2) Publicat més tard (Barcelona: Barcino, 1965), amb un pròleg d'Albert Manent.
- (3) Publicat a *Antorcha*, 247 (9-10-1963), p. 3: Lema: En la Festa Major de Flix. El premi era de 2.000 ptes., “ofrecidas por la Compañía «Fuerzas Eléctricas de Cataluña, S. A.», a la mejor poesía que exalte la FE”. Veg. la convocatòria a *Antorcha*, 242 (3-8-1963), p. 1. L'església parroquial de Flix està consagrada a la Mare de Déu de l'Assumpció.
- (4) «A Laura» (23-1-1963), p. 2; «Nunc dimittis...» (30-3-1963), p. 6; «Primer amor» (28-11-1964), p. 6; «A la Plaça de Catalunya, de Reus» (18-1-1965), p. 3; «A Balaguer» (13-3-1965), p. 7; «Passeig nocturn» (15-5-1965), p. 5; «Miratge» (17-7-1965), p. 7.
- (5) «1986, Festa de l'I de Maig. L'any del centenari de la Festa del Treball». *Bloc de Pere Muñoz* (1-5-2013). <http://blogdepere.blogspot.com/2013/05/1986-festa-de-l-i-de-maig-lany-del.html>
«Recordant Artur Bladé i Desumvila (1907-1995)». *Bloc de Pere Muñoz* (12-12-2020). <http://blogdepere.blogspot.com/2020/12/recordant-artur-blade-i-desumvila-1907.html>
- (6) Artur Bladé i Desumvila. *Viure a Tarragona (Fulls d'un Dietari 1975-1976)*. Tarragona: Diputació de Tarragona, 1991, p. 84. Segons m'ha explicat Pere Muñoz, durant anys l'anava a visitar a Benisanet i feien llargues xerrades.
- (7) Informació facilitada per Pere Muñoz.
- (8) Ricardo Ferrater Mestre. *Genealogy.com*. <https://www.genealogy.com/ftm/g/i/m/Luis-I-Gimeno-loo/WEBSITE-0001/UHP-0285.html>. En una carta de Ricard Ferrater a Pere Muñoz (Flix, 1-1-1995), sis mesos abans de morir, li explica que la seva salut “actualment, m'obliga a limitar al mínim l'activitat, sobretot la —diguem-ne—, intel·lectual”.
- (9) Alfonso Gasset Llop. *Genealogy.com*. <https://www.genealogy.com/ftm/g/i/m/Luis-I-Gimeno-loo/WEBSITE-0001/UHP-0267.html>
- (10) Veg. la ressenya de l'opuscle de Salvador Noll Bru. *Padre e hijo: Alfonso Gasset Llop. Mn. Manuel Gasset Llecha. Martires de Cristo*. [Barcelona]: 1989, publicada a «Padre e hijo / Martires de Flix - Alfonso Gasset i Manuel Gasset». *Bloc de Pere Muñoz* (13 de gener de 2019). <http://blogdepere.blogspot.com/2019/01/padre-e-hijo-martires-de-flix-alfonso.html>
- (11) Maria del Carmen Gasset Llecha. *Rememori* (s. d.). https://www.rememori.com/779342:maria_del_carmen_gasset_llecha
- (12) En realitat, eren quatre i no tres germans. Ramona-Angelina, “aquejada desde hace algún tiempo de grave enfermedad”, havia mort abans que la mare als 42 anys. Veg. la necrològica publicada a *Reus. Semanario de la Ciudad* (28-2-1959), p. 12.
- (13) Veg. *Antorcha* (13-8-1966), p. 3.
- (14) Josep Olesti Trilles. *Diccionari biogràfic de reusencs*, 1. Reus: Ajuntament de Reus, 1991, p. 250. El segon cognom de Josefina aquí és Mes-tres. Veg. també «Josefina Ferrater Mestre». *Viquipèdia*. https://ca.wikipedia.org/wiki/Josefina_Ferrater_Mestre
- (15) Sèder D'Amram Gaó. *Ritual de pregàries jueves*. Introducció, traducció i notes de Josefina Ferrater i Mestre. Girona: Ajuntament de Girona; Barcelona: Universitat de Barcelona, 1995. Col. Biblioteca Judaico-Catalana, 2. ISBN: 84-477-0463-7.
- (16) Gisela Alcón. «Lletraferides. Josefina Ferrater Mestre (1910-2006): Una dona que desafia el pas del temps». *NW. La Revista de Reus*, 113 (març 2022), p. 42-43.
- (17) Veg. nota 12.
- (18) Publicat a *La Veu de Flix* (1980), signat amb el pseudònim Enc. Informació facilitada per Pere Muñoz. *FALTA NÚMERO, DATA I PÀGINA*
- (19) Veg. Pedro Nogales Cárdenas. *Cinema amateur i història local de Reus*. Tesis doctoral dirigida per Pere Anguera Nolla. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili, 2006. <http://hdl.handle.net/10803/8609>
- (20) Veg. «Els bombardeigs sobre la població durant la Guerra Civil». Els refugis antiaeris de la Guerra Civil a Reus. http://www.migdia.cat/refugis/article_els_bombardeigs.php

C. Casal, 3 - 43380 VILAPLANA (Baix Camp)

PREGÓ DE FESTA MAJOR

Jéssica Bonet Bonet

Alcalde, regidores, regidors, vilaplà-nenques i vilaplanencs, moltes gràcies per haver-me convidat a pronunciar el pregó de la festa major, és tot un privilegi alhora que tota una responsabilitat.

Moltes vegades em pregunten d'on sóc, i la resposta sempre és la mateixa, d'un poblet petit del Baix Camp que es diu Vilaplana, just a sota de la Mussara.

Clar que un cop surts fora de Catalunya, la cosa es complica i has d'anar posant altres referents al mapa, com per exemple a 1 hora i 20 al sud de Barcelona, però que els hi soni, això ja és important.

A Vilaplana he viscut molt intensament la infància i l'adolescència i en tinc records a cabassos, alguns són dels que no s'obliden mai.

Molts d'aquests estan relacionats amb haver estudiat a l'escola de Vilaplana. Sí, jo vaig estudiar en una escola rural. Érem ben pocs, i quan dic ben pocs, vull dir que de 4t a 8è érem tot just 10 o 12.

Al meu curs, el Josep i l'Ismael, els més petits de la classe, però també hi havia la Inés, la Lourdes, la Dolors, el Pelli, el Joan, l'Esther, la Veronique, el Jaume. I la classe dels més petits, que eren més que nosaltres, però tot i així es va acabar tancant.

M'encantava sortir de l'escola i anar amb la Motoreta, us en recordeu? La bici vermella amb aquell sillín allargat, n'hi havia que tenien la motocròs

BH blava. Tot el dia amunt i avall com a bojos!

A l'escola érem tan moderns que amb el Joan Carles fèiem teatre musical! Mare meva! Si algun dia poguéssim recuperar alguna cinta de vídeo d'aquelles actuacions a la sala del Casal, imitant a

Judas Priste, no sé si hauríem de canviar d'identitat tots plegats.

I fins i tot fèiem viatges de Final de curs, a Mallorca amb 9 anys. Bé, aquesta era la intenció, però abans d'arribar a Mallorca... vam fer tard al vaixell! Llavors la RENFE ja s'espantava, no és cosa d'ara, això. Manin de dretes o d'esqueres, no canvia.

Doncs, com us deia, la Carlota i el Pascal amb totes les nostres maletes, intentant convèncer als del vaixell que ens esperessin perquè veníem tard per culpa del tren! Pobres, van intentar-ho, però no ho van aconseguir! Total, que a les 2 de la matinada tombàvem dins de 3 cotxes patrulla de la guàrdia Civil per no sé quins llocs de la Barcelona profunda, fins que ens van entaforar dins d'un hospital, d'aquells que lloguen per hores, ja m'enteneu! Vam arribar a Mallorca l'endemà, i ens ho vam passar molt i molt bé, tota una aventura! Qui en vulgui saber més, n'hi ha uns quants que avui són aquí que us en poden donar detall!

Vilaplana també ha sigut per a mi el tret de sortida a la pràctica esportiva, de fet diria que hi ha 3 esports claus: córrer, futbol i natació, i cadascun d'ells per coses diferents.

Recordo perfectament com un dia de tardor, la Noemí em va dir si voldria anar a córrer els Crosos Escolars. En aquell moment no sabia ni de què em parlava, però després de comentar-ho a casa, va ser un sí, i aquest sí amb 7 o 8 anys va voler dir que des d'aquell moment no deixaria de córrer, n'he canviat la intensitat, però mai ho he deixat de fer.

D'això ja fa més de 30 anys! Vam començar anant a córrer els caps de setmana amb uns quants de Vilaplana. Teníem de xofers a ma mare i al Josep de cal Teodoro, com que entre setmana no treballaven prou, els hi donàvem una mica de feina extra als diumenges, a canvi d'un bon esmorzaró.

**AUTOESCOLA
LA SELVA**

LA TEVA AUTOESCOLA AL COSTAT DE CASA

📍 Av. Puig i Ferrer, 29 - Baixos
43470 - LA SELVA DEL CAMP (Tarragona)

☎ 977 844 154

✉ aelaselva@gmail.com

**REALE
ASSEGURANCES**

Agència Reale Selva del Camp

📍 Av. Puig i Ferrer, 29 - Baixos
43470 - LA SELVA DEL CAMP (Tarragona)

☎ 977 844 154 // 630 655 077

✉ arselvadelcamp@reale.es

Com us podeu imaginar, en aquell moment poca gent feia esport i menys encara corria pels carrers d'aquest poble: mon tiet Javi, l'Ivan i jo. Per no haver-hi, no hi havia ni roba d'esport per dones. Eren pantalons de noi, samarreta de cotó i vambes d'home, sort que això ha passat a la història.

Malauradament, també ha passat a la història l'equip femení de futbol sala, aquells anys on hi havia tanta gent que jugava a futbol, que qualsevol tarda d'estiu podies baixar a la pista del casal i apuntar-te al partidet.

Nosaltres érem l'equip femení de futbol sala, en un poble de 600 habitants, us asseguro que no n'hi havia gaires d'equips femenins en aquella època. Entrenàvem 2 dies a la setmana, tot i que alguns dies només fèiem cap la Maria, l'Emma i jo. Jugàvem tornejos de 24h, lliga... i el que fes falta! El Norbert tenia una feinada per dominar aquell vestuari, i guanyar? No guanyàvem massa, però que bé que ens ho passàvem!

Igual de bé que m'ho vaig passar quan me'n vaig anar a Barcelona per estudiar Ciències de l'Activitat Física i l'Esport. Formar-me en l'esport em va permetre compaginar feines relacionades en aquest camp i una d'elles va ser de monitora de natació a Vilaplana. Vaig poder ensenyar a nedar a uns quants nens/es d'aquest poble i això sempre és una satisfacció per algú que li agrada reivindicar l'esport, l'esport femení, però sobretot, m'agrada reivindicar la pràctica d'activitat física diària.

Fer activitat física regular contribueix a la prevenció, tant primària com secundària, de diverses malalties cròniques i això no és així perquè ho digui jo, sinó perquè hi ha milers d'estudis científics que ho demostren. Si fem 30' d'activitat física, 5 dies a la setmana, reduïm el risc de patir malalties cardíques, de desenvolupar diabetis, alguns tipus de càncer com el de pròstata o de pit, i

tindrem els ossos i la musculatura més forta i, per tant, previndrem les caigudes i l'osteoporosi. Crec que a Vilaplana no tenim massa ascensors, així que tenir un bon to muscular us ajudarà a pujar les escales de casa vostra amb facilitat encara que tingueu 50 o 100 anys. I sí, fer Trossfit també us ajudarà.

Per això quan veig aquests grupets de dones de Vilaplana que surten a caminar mentre els hi toca el sol, penso: fan activitat física, prevenen l'osteoporosi i a sobre, és el moment de xerrar i compartir. No deixeu de fer-ho!

També m'encanta veure que ara sí que hi ha gent que surt a córrer, en bici, a escalar, i fins i tot que fan cim en una de les muntanyes més altes d'Europa. Vaig intentar inculcar l'hàbit de l'esport a mon germà des de ben petit, però potser vaig collar massa; pujar el Mont Blanc són paraules majors!

Ah! I els nens i nenes juguen a hoquei patins, un esport extremadament complex i que els hi està potenciant la coordinació, l'agilitat, la força, la resistència... Bravo per aquesta iniciativa i bravo a la Dolors, el Gerard i l'Edgar, per crear un club de muntanya, el CAM Vilaplana, i proposar-nos activitats a fer, ja sigui una sortida amb bici o una caminada nocturna.

I no voldria acabar el pregó sense fer una menció especial a les coses que m'agraden de ser de poble, encara que el que m'agrada, és ser de Vilaplana! M'agrada com parlem i com fem les coses. Us he de confessar que he de pensar dues vegades com li diuen a les bajoques i a la llangonissa quan vaig a comprar a can pixa pins, això de dir-li mongeta tendra i botifarra en fi... Naltrus sempre li direm bajoca.

També m'agrada l'oli de Vilaplana, més ben dit, m'agrada l'oli de Vilaplana, perquè ara ja fa un parell d'anys que no hi puc sucra el pa. Per sort, encara em queden les avellanes de cal Ritu.

I la Festa Major, aquells balls al

FESTA MAJOR

casal que sempre acabaven amb disco mòbil fins que sortia el sol i en els últims anys, gaudint amb les millors bandes de rock català.

Estic tan orgullosa del meu poble que convido als meus amics, i també als meus atletes tots els estius. De fet, només començar la temporada, la pregunta sempre és, ja tenim data per la barbacoa, i per la calçotada? I a continuació, ara ve... No tindrem llangonissa de la Matilde? Això s'haurà de negociar!

Puc afirmar que Vilaplana ha marcat totalment la meua professió, haver anat a una escola rural i haver començat a fer esport com un hàbit des de ben petita, han sigut clau en el meu camí professional que ara desenvolupo a Vic i a Barcelona.

I també, la capacitat de treball i sacrifici, perquè a la vida acostumes a fer el que veus a casa, i a casa no hi ha hagut mai caps de setmana, s'ha d'anar al tros, a la granja, a la botiga o on sigui i creieu-me, això a ciutat no passa! Així que sempre estaré agraïda que ma mare i mon pare m'hagin fet treballar de valent, perquè això m'ha portat fins on sóc ara i estic segura que a moltes de vosaltres us ha passat el mateix.

I per anar tancant, però no menys important, m'agrada veure que ara Vilaplana també s'ha convertit en el poble de la meua parella, l'Albert, que gaudeix sortint amb la gent del poble amb bici i que ja està comptant els dies perquè tornin a obrir la piscina i poder nedar una estona al migdia. Alcalde veieu viable fer-nos una piscina climatitzada per tot l'any? I totes vosaltres, us heu posat les vambes perquè ara sortim tots junts a córrer 30 minutets?

Bromes a banda, moltes gràcies a tots i totes!

Visca Vilaplana i visca la Festa Major!

Mercedes-Benz
The best or nothing.

AUTOLICA

Concessionari Oficial Mercedes-Benz

Nacional 340, km 248, TARRAGONA. Tel.: 97 755 42 86. Pol. Ind. Estació de Mercaderies, Parcel·la 1, L'ALDEA. Tel.: 97 745 18 38.

Recasens i Mercadé 13, Pol. Agro-Reus, REUS. Tel.: 97 732 60 20.

info@autolicatarragona.es. www.tarragonaaautolica.mercedes-benz.es

La Festa Major en imatges

Concert Jove

Havaneres

Andròmines

Dinar Festa dels Avis

Vermut

Kapla

Espectacle infantil

Concert solidari de Corals

Inflables

Monòleg

Naixements

AMY-AMINA ANGUERA SAGNA
13 d'agost

CEL BOQUÉ CABRÉ
1 de maig

TEIX FRANCH VALLS
19 de maig

AXEL MEURANT HUGUET
22 de setembre

MARIA MESTRE QUERAL
27 de setembre

Casaments

**Cristina Solé Aragonés
& Jordi Pellicé Mariné**
6 de maig

**Maria Mercadé Recasens
& Marcel Mestre Llambias**
8 de maig

**Gina Mestre Torruella
& Lluís Peruga Fernández**
21 de maig

Andrea Queral Martí & Joan Maria Mestre Serres
18 de juny

Necrològiques

Defuncions 2022

Maria Huguet Mestre	90 anys	11 de febrer
Jesús Marín Porcà	52 anys	27 d'abril
Sebastià Anguera Aymamí	96 anys	23 de maig

Magda Montlleó Llauredó,
Regidora de Cultura

Èxit rotund del Taller de Cistelleria que vam fer a Vilaplana!!!!

Tot va començar amb la idea de fer una demostració de com es feien les Senalles, a la Fira de Sant Isidre.

Com que, en aquell moment, el tema de les Senalles no va ser possible, vam pensar en els Cistells... i, no vam tardar gaire a poder contactar amb l'Anna Sínia de Vimbodí, una persona molt amable i predisposada. Ens va passar la informació de tots els tallers que feia i els preus. Vam agafar el Taller Familiar de Cistelleria, que era el més econòmic i tenia una durada d'una hora i mitja.

Haviem de trobar quinze persones per tal que el preu/persona sortís bé. Trobaríem quinze persones per poder fer el Taller? No les teníem totes.

Un cop vam tenir reservat el dia per fer el Taller, vaig anar al Casal a veure "Les del Ganxet" perquè em va semblar que hi podien estar interessades i no em vaig equivocar pas. Aquell mateix dia del mes de juny, vaig crear el Grup de Whatsapp "Cistells, Senalles...". D'aquesta manera podríem estar en contacte i rebre tota la informació referida al Taller.

Hi va haver temps suficient per

anar donant veus del taller de Cistelleria que faríem a Vilaplana, el dia 15 d'octubre de 2022, dins dels actes de La Festa Major.

No sabíem si hi hauria quinze persones que s'inscrivissin per fer un Taller i se n'hi van inscriure setanta-una. Sempre hi va haver gent en llista d'espera, pendent de si podríem fer un altre grup... i vam arribar a fer-ne quatre. En el temps que va durar la inscripció, es van anar donant de baixa persones inscrites, de manera que totes les persones en llista d'espera s'hi van anar encabint i no va quedar ningú fora.

pintura decorativa

Alvar Juanpere
Olivé

Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85 • 43201 REUS

Plaça de les Províncies, 1 • 43840 SALOU

C. Jaume I, 8 • 43380 VILAPLANA

Tel. mòbil **667 273 477**

alvarjuanpereolive@hotmail.com

TECPERVAL, S.L.

TÈCNICS EN PERITATGES i VALORACIONS

Carles Bonet Juanpere
ENGINYER ELÈCTRIC

Camí de l'Aleixar, núm, 42, L-4

43202 REUS (Tarragona)

Tel. 977 326 244 - Fax 977 326 458

tecperval@telefonica.net

AJUNTAMENT

El dia esperat, el 15 d'octubre de 2022, a la Casa de Cultura de Vilaplana, vam fer Quatre Tallers de Cistelleria (3 al matí i 1 a la tarda).

Va ser una gran Jornada Cistellera, enriquidora per a tots els assistents. Seixanta persones van aprendre a fer el seu cistellet i se'l van endur, amb satisfacció, cap a casa.

Valoracions del Taller:

M'ha agradat Molt (**54 persones**)

M'ha agradat Bastant (**6 persones**)

M'interessa fer més Tallers de Cistelleria o d'altres materials (**55 persones**)

* * *

A l'espai on vam fer els Tallers hi va haver l'Exposició "Efímer", fotografies de la Montserrat Foraster Adserà.

■ ■ ■

Dietètiques Cabré, C.B.

ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
HERBORISTERIA

CONSULTA NATURISTA

C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

L'esperver Restaurant

C. de l'Era 14 - VILAPLANA
Tel. 977 815 223 - 655 834 157

www.esparver.com

f / EsparverRestaurant

IGUALTAT

■ Regidoria d'IGUALTAT de l'Ajuntament de Vilaplana

El dia 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones, una quarantena de persones ens vam aplegar a la plaça de la Vila. Homes i dones de totes les edats vam manifestar el nostre rebuig cap a les violències masclistes. És necessari que lluitem per a combatre-les.

Ara fa un any, vam informar que demanàriem al Consell Comarcal del Baix Camp de la creació una Taula d'Igualtat per al poble (ofereixen ajut i assessorament). Ho vam fer, però estem en llista d'espera.

Mentrestant, des de la Regidoria d'IGUALTAT de l'Ajuntament de Vilaplana, volem activar i dinamitzar el treball per a la IGUALTAT i és per això que fem una crida a totes les vilaplanenques i vilaplanencs interessats en aquest tema, a formar part d'un grup dinamitzador, que per ser més efectiu, voldríem que estigués integrat per vilatans i vilatanes de totes les edats.

L'objectiu d'aquest grup serà promoure debats, activitats, accions... per

combatre la xacra de la violència masclista que es perpetua en el temps.

Una representació dels Joves de Vilaplana ens van acompanyar en la lectura del Manifest, que es llegeix a tots els pobles i ciutats de Catalunya. Vam fer la lectura del Manifest vuit persones, dones i homes d'edats ben variades (la més jove de tretze anys i la més gran, de

seixanta-sis).

Tot seguit, vam fer una XIULADA en contra de les violències masclistes, tal com se'n va proposar des del Consell Consultiu de les Dones del Consell Comarcal.

Cal implicar-s'hi de valent. No podem mirar cap a una altra banda.

VIALMA SAT

Esclofolladora
d'avellanes

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14
43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c.e: salsa@maptel.es

FERRO ALUMINI INOX

Tels: 977 76 82 68 - 670 45 59 04

Històries de Mussagats 4

La nit de la por grossa. M'ha costat recordar-la perquè ara ja no en tinc mai de por. Mireu si soc valent que, enguany, al començament de la calor, quan hi ha tant de soroll fort i curt, no em vaig amagar a l'armari, ni darrere el sofà. La Cèlia no ho sap perquè només estava per mirar-se als miralls, al gran de la seva habitació i al petit que parla. I després se'n va anar amb les amigues. Vaig mirar-la marxar pel balcó, i llavors vaig veure que amb el soroll hi havia llums, com molts estels petits espantats. I em va venir el record.

Estàvem a casa, la mare i jo. La nostra casa era l'hort. Mireu-nos a la foto, que bonics érem. Hi havia també una gata rossa i un gat negre, però a la mare no li agradava la gata rossa i a mi no m'agradava el gat negre. Gens. Era molt gran, amb el coll fort i la cua curta, amb cicatrius de les moltes baralles, lleig i malhumorat. Jo havia marcat un racó i ell va marcar al damunt, en vaig marcar un altre i ell damunt. *Xulo*. Jo me'l mirava, per aprendre a ser com ell, però no em feia gens de cas. Ni ell, ni la gata rossa, ni quasi la mare. I no hi havia cap germanet per jugar.

Corria un airet bo, tebi, carregat de moltes olors. Olors de ratolí, de

moixó, de llangardaix, d'escarabat... coses bones per la cacera, però estàvem esperant el menjar. Van venir els dues potes. No els dolents que havien matat els germanets sinó els bons; la Mussagats run-run de les mans esgarrapades i un que sempre ens portava llaunetes i que anava amb la shhhhh que feia pudor de tancat.

Després, van passar molts dues potes petits, però la mare em va dir: no t'hi acostis. No m'hi vaig acostar, perquè m'agradava estar a l'hort, darrere la reixa, i la mare m'havia deixat menjar per a mi. I més tard, ni que ja no tingués lleteta, podria dormir entre les seves metes, sentint-li el soroll compassat del cor. Notant com li creixien, dins la panxa, germanets nous.

Tenia raó la mare. Un dues potes petit va apropar-se a la reixa i va passar una cosa petita i encesa per un forat. Un

foquet que després va esclatar a l'hort en un soroll sec i una llum molt forta. I després d'aquest soroll i aquesta llum en van vindre més. Pum, pum, pum! No va ser com quan van matar els germanets, que la mare m'havia amagat. La mare havia de cuidar els germanets de la panxa i jo l'havia de cuidar a ella. Vaig tirar les orelles enrere, els bigotis se'm van adreçar, vaig arquejar l'esquena amb tots els pèls erigits. Estava a punt per saltar. I vaig saltar, però els sorolls em seguien. Pum! Pum! I vaig córrer, vaig córrer, vaig córrer més que quan em vaig escapar de la casa, vaig córrer amb les meves potes de gat gran, ràpid, molt ràpid. Tot es movia de pressa davall meu, però per molt que m'impulsés amb les potes, amb l'esquena, semblava no moure'm de lloc, perquè a dalt, sempre Pum, Pum!

Quan es van acabar els espetecs jo encara corria, i quan vaig poder parar era molt lluny de casa. Estava cansat, assedegat i mort de vergonya d'haver deixat la mare sola, amb la panxa plena de germanets. Estava en un lloc desconegut, perquè encara no sabia que a prop, molt a prop, hi havia la casa de la Cèlia, els seus ditets com a llengüetes, els seus shhhhh bonics. Encara no sabia que tornaria al poble, però aquesta història ja us l'explicaré un altre camí.

Tot això pensava al balcó, mentre la Cèlia no em mirava. Després em vaig adormir al raconet de l'armari, i va passar l'estiu.

Polígon Industrial Borges 1 - C.
de les comunicacions, parcel·la 15
LES BORGES DEL CAMP

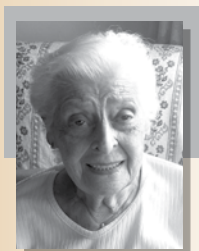
☎ 977 817 438 ☎ 615 222 771 💻 www.alusalvat.net

📱 [serralleria i alumini salvat](https://www.facebook.com/serralleria.alumini.salvat) 📷 [serralleria i alumini salvat](https://www.instagram.com/serralleria.alumini.salvat)

- ✓ Tot tipus de tancaments en alumini
- ✓ Automatismes per a portes metàl·liques
- ✓ Automatismes per a portes de garatge i persianes de la llar de la marca NICE i SOMFY
- ✓ Fusteria d'alumini K.Line i fusteria metàl·lica
- ✓ Treballs amb acer inoxidable
- ✓ Finestres d'alumini exterior i fusta interior
- ✓ Portes seccionals

Poemes i Rodolins

■ *Maria Mestre Mestre*

De molt jovenetes anàvem a cosir a Ca la Carme Claudio i amb la Montserrat Martorell vàrem fer molts versos, molts, i barrejaven català i castellà. La qüestió era que fes la rima.

Més grandetes també vam seguir fent versos i rodolins. En algunes celebracions de festes i calçotades en fèiem per als nostres marits que també els agradaven força.

Ara estic sola a casa. De feina, ja no em puc fer gaire, però el cap sempre va rumiant i les mans han d'estar ocupades.

A la violeta

Una flor molt petitona
gairebé no treu el nas.
Tu vés caminant tranquil·la
i el seu perfum sentiràs.

Contenta podràs collir-la.
Ella mai es queixarà.
Un lloc preferent a casa,
aquesta flor sempre tindrà.

La vida

Quan nosaltres declinem,
als joves els hi ve la força.
Així el món sempre és bonic,
encara que se'ns tanqui la porta.

Nosaltres estem contentes,
feliçs i conformades.
El temps fa la seva via,
i la salut, ja batzegades...

La família rovellonera

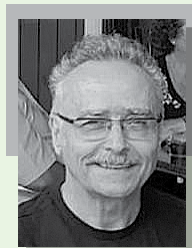
Boletets i rovellons
se n'han trobat pels turons.
Quan estàvem tots contents
s'han presentat les ventades,
nosaltres amagadetes,
adéu-siau escalivades!

Per la Maria...

Les flors ja estan marcides,
s'assemblen molt a mi.
En el lloc que tu ja ets ara,
tindràs sempre un bon jardí.

DOS A SIS

■ *Pere Illa Mauri*

No ens fem sols, sinó dins d'una època de paisatges oscil·lants amb els que ens rodegen. Propers i llunyans, coneguts i desconeguts, amics i enemics. L'emoció compartida sempre flueix en un temps i un espai que acompanya als estimats que encara es queden una estona més per acabar de rostir-se.

Aquell dissabte al matí de maig de 2009 vaig anar en tren al poble i no tenia bus fins al cap d'una hora d'haver arribat a l'estació. Vaig seure al banc d'una mena de plaça que hi ha a mà esquerra i llegia un llibre de butxaca. Hi havia una paperera buida envoltada de llaunes vermelles de cervesa escampades per terra. I, sense moure-les de posició, vaig provar d'encistellar-les, una a una, alçades entre les gomes dels pals. El vol de la primera va xocar contra el canto i va caure a l'herba. Les tres següents van entrar sense tocar vores. La cinquena va passar de llarg. Però la sisena, la setena i la vuitena, que estaven força allunyades del cercle, les vaig embocar amb màgia i precisió. Al vespre a casa del Ros, quan Piqué va pujar a l'atac com tots els culés hem somiat alguna vegada per fer el sisè al Bernabeu, em vaig aixecar del sofà sense recolzar-me enlloc. "Sí, noi, van dos a sis". "No m'ho crec, no m'ho crec, no m'ho crec!" En Cinto sempre que evocàvem la gesta feia conya sobre el miracle de la meua levitació. Ara ell ja no hi és i el futbol, els colors, la tribu, ja no ens serveixen per evitar que la identitat ens caigui a trossos.

Genís Torres Aymamí, S.L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29
43380 VILAPLANA

■ *Carles Fèlix Torralba*
Educador caní

L'article anterior, el vaig acabar amb aquesta frase: "Si voleu que els vostres gossos siguin feliços, tracteu-los com a gossos". Ara, aprofundirem en aquest aspecte.

Sabem que el gos ve del llop i ens centrarem primer de tot, en això. Hauríem d'analitzar com són els llops físicament, què fan en llibertat, com viuen i on, què mengen, com i per què es comuniquen i quines estructures socials tenen dins la manada. El coneixement del llop ens facilitarà que coneguem i entenguem els nostres gossos.

Molt sovint, en comptes d'aprofundir en aquest coneixement del gos, el que es fa erròniament és voler que s'assemblin a nosaltres, humanitzar-los en excés, tractar-los com a persones. En molts casos és un maltractament físic i psicològic que els gossos no es mereixen.

Cada animal, dels milers que hi ha, és diferent i té les seves particularitats. Cal tractar a cada espècie de manera diferent, però cap d'elles vol assemblar-se als humans; els gossos, tampoc.

Bona part dels gossos que tracto, estan més o menys humanitzats. La seva família humana els tracta sovint com a un humà més i això els porta a tenir problemes, perquè no s'acaben de desenvolupar, ni evolucionar com hauria de ser.

Un gos equilibrat, a part dels aspectes bàsics, com el menjar, la higiene, la salut, necessita crear vincles socials amb altres gossos, necessita sortir a córrer cada dia, explorar l'entorn, viure aventures com més diverses millor, comunicar-se

amb els seus companys... I tot això, fer-ho d'una manera sana, sense estrès i amb tota la seguretat que podem donar-los.

Un consell final: Menys "mimitos" i més portar-los a córrer.

Carta oberta de la mare de Julian Assange al món

20-12-2021

Christine Ann Assange

"Fa cinquanta anys, quan vaig donar a llum per primer cop com a mare jove, vaig pensar que no hi podia haver un dolor més gran. Però aviat ho vaig oblidar quan vaig tenir el meu preciós nadó als braços. Li vaig posar Julian.

Ara m'adono que estava equivocada. Hi ha un dolor més gran.

El dolor incessant de ser la mare d'un periodista guardonat, que va tenir el valor de publicar la veritat sobre els crims governamentals d'alt nivell i la corrupció.

El dolor de veure al meu fill, que va publicar veritats importants, tacat mundialment.

El dolor de veure al meu fill, que va arriscar la seva vida per denunciar la injustícia, inculpat i privat del dret a un judici just, una vegada i una altra.

El dolor de veure a un fill sa deteriorar-se lentament, perquè se li ha negat l'atenció mèdica i sanitària adequada en anys i anys de presó.

L'angoixa de veure al meu fill sotmès a crues tortures psicològiques, en un intent de trencar el seu immens esperit.

El malson constant que sigui extradit als Estats units i després passar la resta dels seus dies enterrat viu en total aïllament.

La por constant que la CIA pugui complir els seus plans per assassinar-lo.

L'onada de tristesa quan vaig veure el seu fràgil cos caure exhaust per un petit vessament cerebral en la darrera audiència, a causa de l'estrès crònic.

Moltes persones van quedar traumatitzades en veure a una superpotència venjativa que utilitza els seus recursos il·limitats per intimidar i destruir a un individu indefens.

Vull donar les gràcies a tots els ciutadans decents i solidaris que protesten globalment contra la brutal persecució política que ha sofert en Julian.

Per favor, continueu aixecant la veu cap als vostres polítics fins que sigui l'únic que sentin.

La seva vida està en les vostres mans".

REENVIEU-LO. MULTIPLIQUEU-LO DE FORMA INFINITA

L'ORIGEN DELS ESCACS

Magda Montlleó Llauredó

La versió més acceptada actualment, malgrat l'existència de teories que diuen que trobem l'origen dels escacs en l'antic Egipte, és que els escacs van néixer a l'Índia, al segle VI. De l'Índia van passar a Pèrsia, l'actual Iran, i d'allà van arribar al món àrab, el qual el va enriquir amb noves regles. Els àrabs van portar els escacs a Europa, principalment a través de la península Ibèrica, on es va recopilar el primer llibre europeu d'escacs per ordre d'Alfons X "el Savi". Al s. XV el joc va tenir certs canvis que tot indica que es van produir al regne de València. Un d'aquests canvis va ser la introducció de la Dama al joc en reconeixement de la reina Isabel la Catòlica (aquesta peça va substituir una peça anomenada alferes, de moviment força limitat).

Segons una llegenda molt difosa arreu del món, va ser un savi qui va inventar el joc dels escacs. Aquest volia donar-li una lliçó d'humilitat al seu rei, el qual deien que era un tirà.

LLEGENDA: El rei i el savi

Una vegada hi havia un rei molt arrogant que no tractava gens bé els seus súbdits. Aquest rei, era poderós i ric, però no era feliç i s'avorria molt. Després de pensar moltíssim sobre què podia fer per trobar alguna cosa que el divertís, va creure que la solució seria

convocar un concurs de jocs nous, i va dir que la persona que inventés el joc que li agradés més podria demanar-li el que volgués i ell li ho donaria.

Molta gent es va presentar al concurs, però el joc que més va agradar al rei va ser el que va presentar Sissa, un savi que va voler inventar un joc on el rei fos molt important, però que sense l'ajuda de les altres peces no pogués guanyar mai. Sissa volia que el rei s'adonés de la importància de les altres peces del joc, les quals era com si fossin les persones del seu regne. I aquest va ser el primer joc d'escacs.

El rei va pensar que amb aquest joc podia fer moltes partides i que sempre serien diferents, i això li va agradar moltíssim perquè segur que no s'avorriria! Llavors, va voler complir la seva part del tracte i, tot fanfarró, li va dir a Sissa que demanés el que volgués. Sissa va dir-li que abans de dir una cosa s'ha d'estar segur que es podrà complir i el rei, tot presumit li va dir: "és clar, jo sóc molt ric

i podré donar-te el que em demanis!".

Sissa va dir-li: "D'acord, doncs vull que em doneu 1 gra de blat per la primera casella del tauler, 2 per la segona, 4 per la tercera, i així fins a arribar a la casella 64, l'última del tauler".

Al rei li va agafar un atac de riure i va pensar: "Quin savi més ruc! Podria demanar-me riqueses i em demana uns quants grans de blat!!!", i va dir als seus criats que li preparessin els sacs de blat.

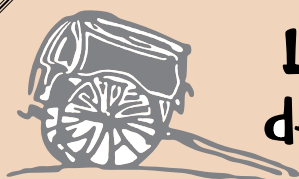
Al cap d'una estona, un dels criats va venir corrents i amb cara de preocupat. Quan el rei li va preguntar què li passava, aquest li va respondre: "Majestat, se'ns ha acabat el blat i no en tindrem prou en tot el reialme per satisfer el desig de Sissa". Necessitaven 18.446.744.073.709.551.615 grans de blat!

Els criats van calcular que per tenir tot aquest blat caldrien les collites mundials de 2.000 anys! Dit d'una altra manera, caldria sembrar 75 vegades tots els continents de la Terra. Com us podeu imaginar, això és molt de blat.

El rei no va poder complir la seva paraula i va aprendre bé la lliçó. Des d'aquell dia sempre pensava molt bé les coses abans de dir-les. També es va adonar que havia de tractar millor els seus súbdits perquè sense ells el país no tiraria endavant, i el savi Sissa va estar molt content d'haver ajudat el seu rei a millorar.

Existeixen altres versions de la llegenda. Una de les més conegudes fa referència a un rei que estava molt trist perquè havia perdut un fill a la guerra. El rei estava tan trist que tot el dia plorava, i els seus amics el volien ajudar, per la qual cosa van convocar un concurs de jocs (la resta de la història seria la mateixa que en l'anterior llegenda).

■ ■ ■

**La Tartrana
de Cal Munter**

Confort en Allotjament Rural

Àngel Guimerà, 9 - 43380 VILAPLANA
Tel. i Fax 977 815 160 - Mòbil 687 415 898
www.latartrana.es

Instal·lacions JF

- Electricitat, Gas, Aigua.
- Calefacció i Aire condicionat.
- Aprofitament d'aigües grises i pluvials.
- Energia solar fotovoltaica per usos agrícoles.

<http://www.usuaris.tinet.org/ijfega/inici>

Jordi Fernández Llorens
instaljf@tinnet.cat
Tel. 620 272 212

Mesures antigues: De pes i de capacitat

■ *Consorci per a la Normalització Lingüística d'Osona*

(CNL Osona)

Es més grans ho recordaran: abans es feien servir mesures tradicionals com la lliura o l'unça. I no eren universals. Com que cada terra fa sa guerra, l'unça catalana no era igual a la onza castellana (la primera era equivalent a 33,33 grams i la segona, a 28,75 grams). Ara fem servir el sistema mètric decimal, unificat a gairebé tot Europa i a gran part del món, que s'aplica per primera vegada a Barcelona el 1871. Avui farem memòria d'algunes d'aquestes mesures, majoritàriament en desús. I com que algunes no tenen el mateix valor segons la localitat o el tipus de mercaderies, ens referirem a les més usades a Catalunya.

Antigament, com avui, hi havia unitats de pes, de capacitat, de longitud i de superfície. En aquest article veurem les dues primeres.

Quan s'anava a comprar l'unça i la lliura eren molt emprades. Són mesures de pes, i l'unça era una dotzena part de la lliura; per tant, la segona era equivalent a 400 grams. De pes també hi havia el **quarteró** (2,6 kg), l'**arrova** (10,4 kg), el **quintar** (41,6 kg) i la **carga** (124,8 kg). En la carn i el peix, teníem la **terça** (400 g) i la **lliura carnissera** (1,2 kg).

Mesures de pes
s. XIX. Reus

De capacitat, en canvi, hi havia el **petricó** (23,5 cl), el **porró** (94 cl), el **càntir** (10,27 l), el **barral** (15 l, aproximadament), la **carga** (molt variable segons la comarca), i el **bot** o la **bota** (60,16 l). Fixeu-vos, doncs, de quina manera plou... a **bots i barrals**, que són grans quantitats de líquid.

A veure si saps on és?

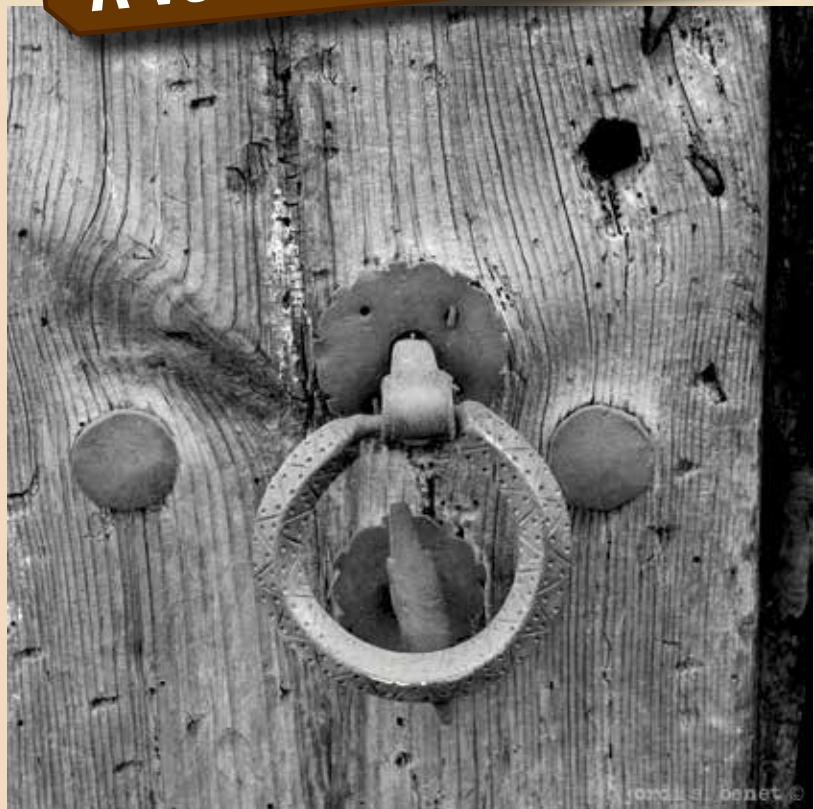

Foto de **Jordi S. Benet**

A **Lo Pedrís**, núm. 89, va sortir el pany de la porta del número 1 del Carrer Jacint Verdaguer, el vau reconèixer? Era el pany el de Ca l'Albert Sofies o ca la Carmeta.

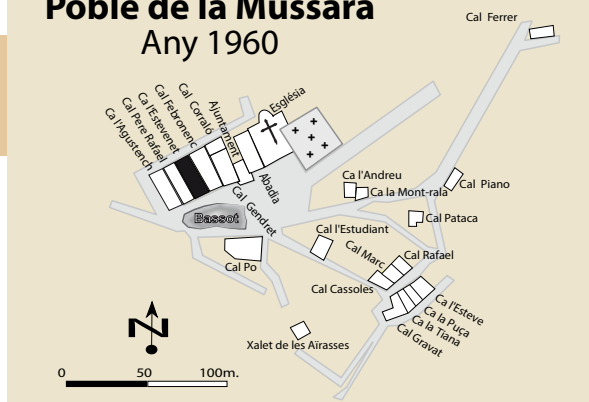
A **Lo Pedrís**, núm. 90, tornem a posar el detall d'una altra porta del poble.

A veure si sabreu quina porta és i en quin carrer es troba.

Al poble, tenim elements especials, que tenen valor i història. És important que els reconeguem i que sapiguem on són.

Poble de la Mussara

Any 1960

CAL L'ESTEVENET

SITUACIÓ

És una de les cases situades en la renglera de l'església, davant del bas-sot, És mitgera entre cal Febronenc i cal Pere Rafel.

PROCÉS D'ABANDÓ

Segons A. Manent (2003), la casa quedà totalment abandonada el 1958, quan la família de Salvador Cavallé Abelló (Cassoles) marxà cap a Reus. Aquesta família estava formada per sis membres.

La casa era de propietat.

ESTAT I HISTÒRIA DE LA CASA

Com la resta de cases del poble està totalment enrunada. Segons fotografies antigues, la casa constava de planta baixa més un pis superior. Tot i que segurament tenia molts més anys, la primera referència de la casa data de 1879, quan hi nasqué Margarita Robert Juanpere (Registre Civil).

NAIXEMENTS

Any	Sexe	Nom de la criatura
1879	D	Margarita Robert Juanpere
1885	D	Cayetanta Robert Juanpere
1890	H	Salvador Estivill Agustench

Font. Registre Civil de la Mussara, Ajuntament de Vilaplana
Elaborat: Joan Serra Ferré (2015)

Francesc Magrané (anys 60-70)

LA MUSSARA

NAIXEMENTS

Any	Sexe	Nom de la criatura
1893	D	Marina Cavallé Estivilll
1895	H	Pere Cavallé Estivilll
1897	D	Carme Cavallé Estivilll
1899	H	Pere Cavallé Estivilll
1902	D	Carme Cavallé Estivilll
1945	D	Josefina Magrané Estivilll
950	H	Josep Magrané Estivilll

Font. Registre Civil de la Mussara, Ajuntament de Vilaplana
Elaborat: Joan Serra Ferré (2015)

Segons A. Manent (2003), la casa quedà totalment abandonada el 1951, quan la família de Joan Magrané Juanpere (Joan Maletines) marxà cap a Vilaplana. La família estava formada per cinc membres.

La casa era propietat de la mateixa família.

Marcel·lí Guasch i Guasch (arxiu CEC, entre 1915 i 1930)

LA FRESA

Dibuixem

LA TARDOR

P3

■ ABRIL

■ NURA

■ OLIVER

P4

■ ABRIL F.

■ ANIOL

■ FALCÓ

■ JANA

■ MIQUEL R.

P5

■ BLAI

■ ETNA

■ MARTÍ

Ir

■ GUIM

■ INÉS

■ NUA

■ SAMUEL

■ ARLET

2n

■ BERTA

■ BRUNA

■ YU'A

■ ADAM

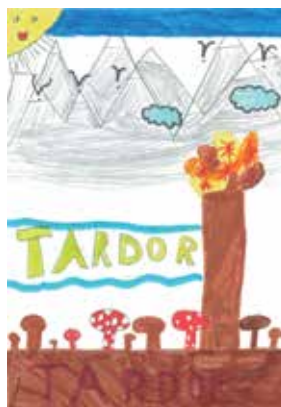
3r

■ ÀGER

■ JOFRE

■ JÚLIA

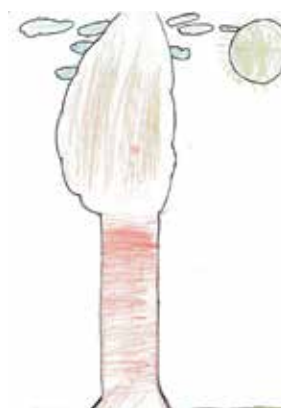
■ ONA

■ ROC

■ TIAN

■ MAKSIM

■ PEP

4t

5è

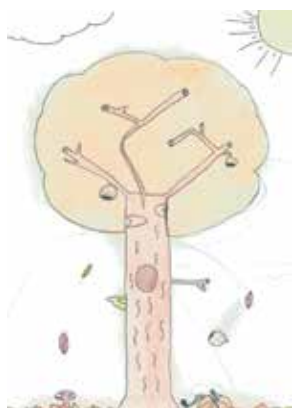

■ RAI

■ EÇKWE

■ IRIS

■ LAIA

6è

■ MARC

■ SORAYA

■ ARLET E.

■ ARUN

■ ELNA

■ JOSEP

■ MARÇAL

■ PAULA

■ ■ ■

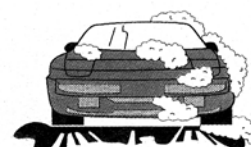
ENTREAUTOTO

CARBURANTS VILAPLANA

DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: ☎ 977 328 417

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h

TALLERS INTERACTIUS EN ANGLÈS

Aquest curs, per segon cop, els alumnes de l'escola de Vilaplana reservem una tarda a la setmana a realitzar tallers interactius on nens i nenes de diferents cursos ens ajuntem per fer diverses activitats lúdiques alhora que educatives. *And some of these activities are in English!*

El curs passat el taller de *COOKING IN ENGLISH* va ser tot un èxit a l'escola. Als alumnes ens va agradar molt poder dedicar una tarda a cuinar i al mateix temps aprendre nou vocabulari en anglès relacionat amb els plats que fèiem. *And the best of all was that at the end of the lesson we got to eat what we cooked!! Mmmm, it was always delicious!*

Aquest curs, i perquè en la varietat està el gust, hem substituït el taller de *COOKING IN ENGLISH* per *LET'S PLAY IN ENGLISH*. Durant les tardes que ens toqui fer aquest taller, aprendrem a jugar en anglès a diferents jocs de taula populars arreu del món. Alguns d'aquests jocs podem jugar-los de manera més autònoma, com per exemple el parxís o el dominó. Altres com el Trivial Pursuit

o el Monopoly requereixen que algú dirigeixi les partides, ja que són una mica més complicats de jugar en anglès. *And that's where our English teacher, Eduard, enters the scene, helping and guiding us to play in Shakespeare's language!*

I el millor de tot és que, com que l'any passat ens va agradar tant cuinar en anglès, un cop al mes dedicarem una d'aquestes tardes to *COOK IN ENGLISH* again.

We don't know what dishes we will prepare this year, but you can be sure that they will be DELICIOUS!

■ ■ ■

Cal Còbit

CASA RURAL - VILAPLANA

Carrer Major, 30 - Tel. 693 058 936
info@calcobit.com - www.calcobit.com

**EXCAVACIONS I
TRANSPORTS**

MIRALLES

SALVADÓ - MARINÉ, S.L.

Horts d'en Serra
Partida la Boella, Polígon 6, n.130
Tels. 977 816 489 - 665 562 648
43365 - **ALFORJA**
mirallesalforja@salvadamarine.com

Fe d'errates

- A la pàgina 15 de Lo Pedrís núm 89, l'article **Una veta d'esperança**, l'autora, Neus Sànchez, de segon cognom es diu Robert, i no Ricard.
- A la pàgina 27 del mateix número, a la Secció *Lo Pedrís pel món*, quan es fa referència al castell de Baviera, hi ha una incorrecció al seu nom. És el Castell Neuschwanstein.
- A la pàgina 36, a la Secció *Llegint Lo Pedrís*, hi ha de dir Josefina Magrané i no, Montserrat Magrané. Demanem disculpes per les errades.

Peregrinació a Montserrat

Teresa Serra Ferré

Aproximadament, cap als anys 1949-1950, un bon grup de persones de Vilaplana van anar a fer una estada a Montserrat. Us preguntareu, donats aquells anys encara difícils, com van poder assumir tanta gent, 3 dies a Montserrat (a la fotografia no hi són tots, ni de bon tros). Doncs bé, al llarg d'una bona temporada, cada diumenge van pagar 1 pesseta fins a tenir-ne suficient per pagar el viatge. Amb voluntat i paciència, tot s'aconsegueix.

FOTOGRAFIA

1- Sebastianana Espasa, 2- (?), 3- Josefina Abelló "Justa", 4- (?), 5- M. Rosa Aymamí "Còbit", 6- Montserrat Mestre "Viudu", 7- (?), 8- Josep M. Mendizábal "Mendi", 9- Roser Ferré "Paca", 10- (?), 11- Carmeta Abelló "Justa", 12- Maria Montserrat Olivé. 13- Mercè Bigorra "Ganxins", 14- Úrsula Mariné "Sastre", 15- Rita Cornudella "Puncell", 16- Bàrbara Aymamí, 17- Núria

Foto cedida per Salvador Juanpere Huguet

Mendizábal "Puncell", 18- Maria Llorens "Serru", 19- (?), 20- Carme Bonet "Justa", 21- Juanita Abelló "Justa", 22- Josepa Olesti "Cendrós", 23- Paquita Tost "Virella", 24- Maria Huguet "Mundeta", 25- Eloi de Castellvell, 26- Matilde Bigorra "Ganxins", 27- Josefina Huguet "Josefineta", 28- Mercè Aixalà "Puxalà", 29- Mercedes Masdeu "Cama", 30- Sisco Mariné "Sastre", 31- Catalina Aixalà "Puxalà", 32- Encarnació Ferré "Virella", 33- Matilde Ferré "Virella", 34- Joan "Sits".

■ ■ ■

VALFRES Pinturas
pinturas y papeles pintados

SISTEMA MULTICOLOR
Más de 5.000 colores
al instante

977 31 71 54
Av. de Falset, 171 (ctra. de Alcolea)
43206 **REUS** (Tarragona)

Excursió a Vall-de-roures

El passat 27 d'octubre, organitzat pel Consell Consultiu de la Gent Gran, vam anar a Vall-de-roures, un preciós poble de l'Aragó, a la comarca del Matarranya. Els participants érem 180 persones de diversos pobles del Baix Camp (15 de l'Aleixar i 16 de Vilaplana).

Vam visitar el poble, la Catedral i el Castell. Vam passar un dia agradable, convivint amb altra gent. Tots vam tornar a casa, contents i plens d'energia, esperant poder repetir una trobada com aquesta.

■ ■ ■

EL PULSÒMETRE

La Redacció

P
U
J
A

Ja tenim metge i el Casal ja torna a tenir cafeters. S'han solucionat dues mancances importants que teníem.

B
A
I
X
A

La xacra de la violència de gènere, estesa arreu.

■ *Maria
Teresa
Llaurodo
Anguera*

Per Nadal, receptes fàcils

*Ja hem fet una altra volta al Sol, i Nadal ja és aquí, amb ganes de fer receptes de Festa, però que es puguin deixar fetes i puguem seure a la taula i fer llargues sobretaula!!
I, per tant, anem per feina!!*

Galetes d'avellana i canyella

Ingredients:

- 200 g de mantega
- 100 g de sucre
- 200 g d'avellana torrada triturada
- 280 g de farina fluixa (sense llevat / amb farina normal també es poden fer)
- 20 g de farina de blat de moro
- 1 cullerada de canyella
- Una barreja de sucre i canyella

(També podeu fer la meitat de la recepta i no en surten tantes).

Preparació:

Barregem la mantega amb el sucre, a poc a poc, i que ens vagin integrant, i després la resta d'ingredients. Fem una massa que acabarem amb les mans. Podeu fer boles o allargar la massa i amb un motlle, en la forma que vulgueu. Anem fent i així les feu més festives?

Les posem a la nevera 30 minuts que reposin.

Després, les courem al forn (dalt i baix), a 180° C, durant 25 minuts!

Deixem 5' que es refredin i les passem per la barreja de sucre i canyella, i un cop fredes, ja les podem gaudir!!

Lluc amb salsa (plat principal)

Ingredients:

- Un lluc sencer
- Un bon ram de julivert fresc
- 4 Grans d'all
- 2 Cebes mitjanes
- 2 Tomàquets
- Bitxo, la quantitat que vulgueu
- Oli, sal i pebre
- Vi blanc
- Verdures per fer un brou
- Farina, un parell de cullerades

El meu lluc ha donat per a 8 comensals!!

El comprem sencer, que surt més econòmic i amb el cap del lluc, preparem un fumet.

(Ofeguem el cap del lluc amb oli, hi afegim unes verdures, safrà, un parell de cullerades de pebre vermell de la vera dolç i 30' d'ebullició suau).

Per a la salsa

Preparem una ceba, 4 grans d'all, un grapat de julivert, bitxo (vigilar com és de picant), sal, pebre i oli. Triturem i passem a la cassola.

Sofregim uns 25'-30', hi posem un got de vi i deixem que s'evapori. Hi afegim un litre del fumet que hem fet i un parell de cullerades soperes de farina. Ho remenem amb unes varetes, fins que ens quedi la salsa lligada.

Anem posant el lluc i els pèsols (en aquest cas eren frescos) i ho deixem uns 20' de xup-xup i llest. Remenem de tant en tant, però agafant la cassola amb les nanses i amb moviments envoltants.

Bones Festes a tothom!!

■ ■ ■

GAUDÍ Centre de Reconeixements Màdics - Psicotècnics	
Permisos de conduir i armes Certificats mèdics d'aptitud esportiva Certificats mèdics oficials	Passeig Sunyer 18 Baixos 43202 REUS Telèfons 977 11 54 11 977 75 66 57 www.centresmedicsbonet.com reus@centresmedicsbonet.com [Tramitació gratuïta de la renovació del permís de conduir]

FORN DE PA I PASTISSERIA
Llaurodo
PA CUIX I PASTISSERIA
 Avda. Dr. Vilaseca 10 Avda. Joaquim Mir 11
 Tel. 31 54 52 Tel. 81 50 04
 REUS L'ALEIXAR

■ *F. Mariné Tost*

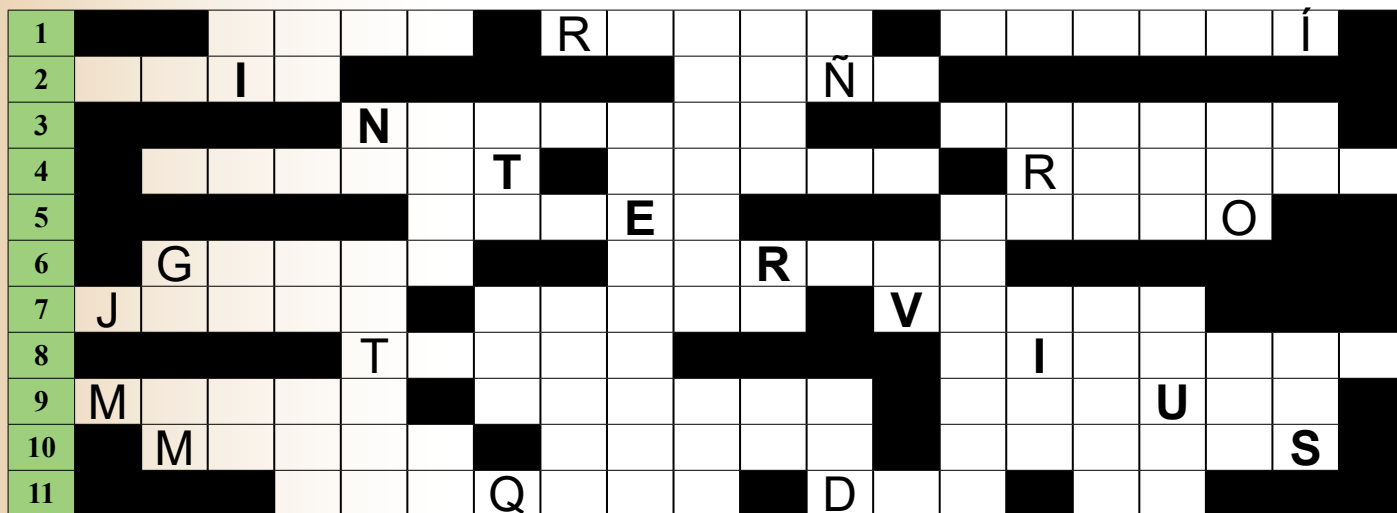
Més entrevistes 4

LO PEDRÍS

Tornem a portar al passatempo més records de les persones entrevistades a **Lo Pedrís**.

Segur que les coneixeu.

En algunes hem canviat el seu cognom pel renom amb que se les coneix al poble.

1 - "Al rellotge del campanar abans li havies de donar corda perquè sonés. Ara és automàtic. La feina de tocar campanes també ha variat. Abans hi anava a la una i tocava per anar a dinar. Després hi tornava a 2/4 de 3 per anar a treballar. Però a partir de l'any 76, els vaig dir que això no podia ser perquè era un maldecap haver d'anar amunt i avall continuament i ho vaig deixar de fer".

2 - "Vaig venir a Vilaplana quan tenia 14 anys. Vam començar a treballar a ca la senyora Lola, li vam portar la terra durant tres anys, al Corraló dos anys més i ja vam comprar la casa de l'Antonio Vaquero. Fa quaranta-dos anys que sóc aquí i quaranta-dos anys que he pujat per Setmana Santa al poble. El Dijous Sant a la nit, a Híjar!".

3 - "Al Cafè de cal Ritu hi devíem anar a l'any 70 i hi vam ser 11 anys. Com que vivíem allí (darrere del bar hi havia el pis) ho teníem tot molt a prop. Era molt curiosa aquella predilecció que hi havia a la mitja part del cine pels entrepans d'olives farcides, de pops vermells o de berberetxos. Més tard també vam portar el bar del Casal".

4 - "Quan era petit els carrers de Vilaplana eren de qualsevol manera, tot eren pedres, tot era fang, s'havia de tirar runa per tapar els còrrecs... però a l'any 59 van fer les cloaques. Les escoles les van començar a fer l'any 62 en un hort que van comprar a cal Puixalà. L'any 67 van fer els primers nínxols al cementiri, i en van tornar a fer l'any 78 i el 2002. La Cooperativa es va fundar l'any 1956 i el local on és ara el van fer el 1960. El Casal es va inaugurar el 30 d'agost de 1981".

5 - "A la guerra civil recordo que va caure un avió a la muntanya, cap a les Valls. Jo estava

asseguda a la carena que dona a l'hort de cal Bruno i sentia la gent dient: cau un avió, cau un avió! També recordo que cap als anys 40 i 50 per la festa major era l'única època que podies menjar carn de bou. El pujaven de Reus i el mataven a la placeta, però una vegada se'ls va escapar malferit. Aquell dia el meu pare anava cap al tros i va agafar el mall i va fote un cop al bou que el va matar! Si no, hagués matat una canallada".

6 - "Jo, amb catorze anys, ja vaig començar a fer de manobre, ajudant i anant aprenent les feines a poc a poc. La feina del paleta és molt distreta, hem fet una mica de tot. Tant podies treballar en una claveguera com al menjador d'una casa. Fèiem la feina del cementiri, però també hem treballat a l'altar major de l'església. Una de les feines que cada any hi havia era a la festa major arreglar les tres o quatre rajoles de la pista de ball o de l'escenari que s'havien trencat!".

7 - "En aquell temps s'afaitava molt. La majoria venien cada 8 dies. N'hi havia uns quants, pocs, que s'afaitaven entre setmana i alguns cada 15 dies. El divendres al vespre, quan la gent arribava del tros, passava per la barberia. El diumenge, quan sortien de missa primera en venien uns quants, abans del migdia uns altres i a quarts de tres venien els caçadors. Després va sortir la màquina de tallar cabells elèctrica i es feia molta més via".

8 - "Tot va començar l'any 95. Ens vam presentar per ERC i vam obtenir 2 regidors. El 1999 vam obtenir la majoria i vam ser la llista més votada, tot i que no va servir per governar. Va ser el 2003 que vam tenir majoria absoluta i, des d'aleshores, hem governat el poble. Una de les coses que recordo com a més importants

que hem fet en aquests anys és el fet d'obrir de nou les escoles, que feia molts anys que estaven tancades".

9 - "Quan vaig venir a Vilaplana em vaig sorprendre de l'activitat cultural que hi ha, i amb això puc dir que tant Alforja com Vilaplana tenen unes inquietuds semblants. Ja de bon inici em vaig sentir com una vilaplanenca més i ara em sento com una més de la família. Les farmàcies a la ciutat són més impersonals, però en un poble ens podem entretenir una mica més, donant una atenció més personalitzada".

10 - "Jo feia molts anys que volia un restaurant, però mentre la canalla era petita no va poder ser. Fins que el Joan Maria em va dir que sí..., i aleshores em vaig pensar que era una broma! I vam obrir el 29 d'agost de l'any 1999! Des del primer moment que volíem una cuina casolana. De fet, és el que sempre ens ha demanat la gent, el que jo sabia fer i el que havia vist tota la vida".

11 - "Amb els diners que vam guanyar amb l'actuació del Lluís Llach a cal Ritu l'any 74 vam oferir una bandera catalana a l'Ajuntament per tal que la pengessin al balcó els dies de festa. Però no la van voler, van dir que no, que ja tenien l'espanyola, la carlista i la de la Falange. Llavors vam dir, i ara què fotem? Perquè la bandera ja estava feta. Va sorgir la idea de portar-la a Montserrat. I van sortir tres autocars de Vilaplana cap a Montserrat".

Les entrevistes senceres les podeu trobar als números 7, 11, 19, 23, 26, 33, 43, 50, 53, 63 i 75 de Lo Pedrís. També les podeu consultar a la pàgina web.

■ ■ ■

Bones Festes

Felic Any Nou
2023

AGRÍCOLA
I SECCIÓ DE CRÈDIT
VILAPLANA, S.C.C.L.

Els moixons del terme

Pinsà

Pinsà comú (Fringilla coelebs)

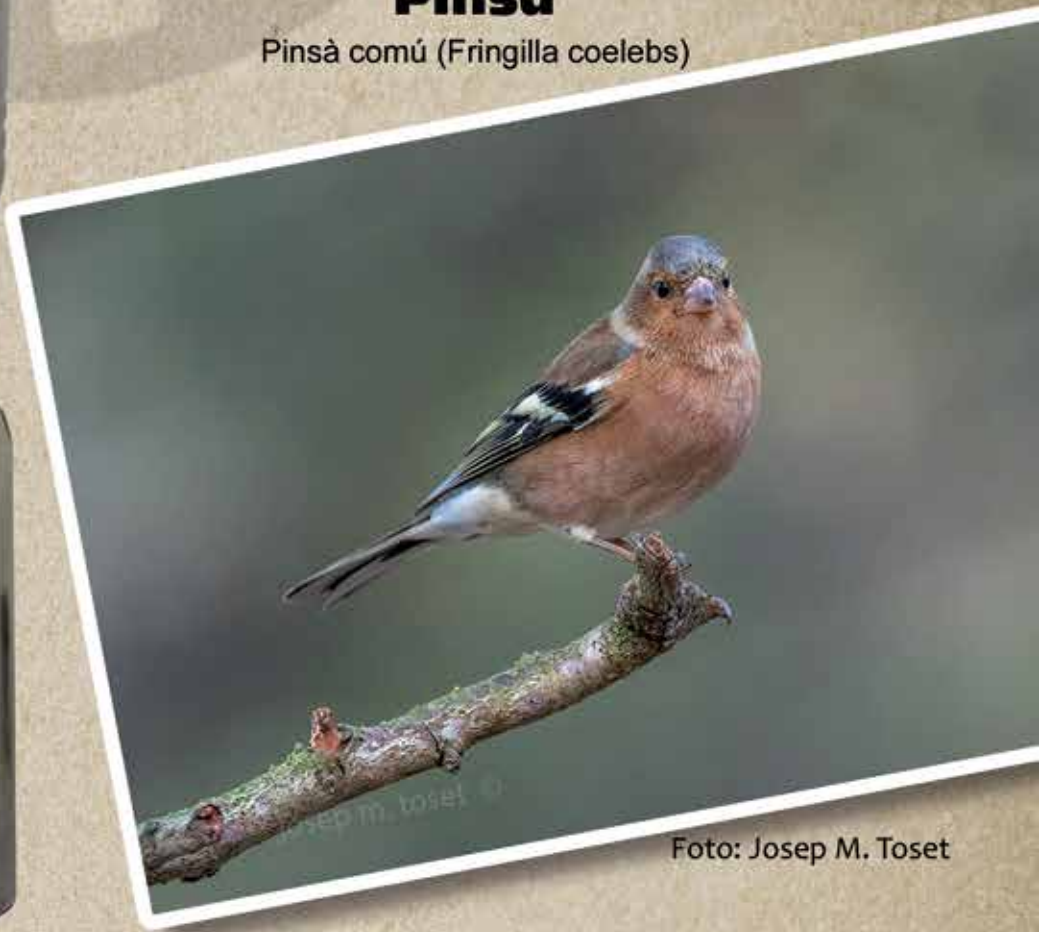

Foto: Josep M. Tuset

Amb el suport de la
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Amb la col·laboració de la
Diputació Tarragona

AJUNTAMENT
DE VILAPLANA